

ПІДПІЛЬНА ПОШТА УКРАЇНИ

ОБІЖНИК ЗВ'ЯЗКУ ЗБИРАЧІВ,
ЗАЦІКАВЛЕНІХ У ЇЇ ВИДАННЯХ

Ч. 1 (ГРУДЕНЬ 1999)

Калгарі (Calgary), Альберта, Канада

ПІДПІЛЬНА ПОШТА УКРАЇНИ

ОБІЖНИК ЗВ'ЯЗКУ ЗБИРАЧІВ,
ЗАЦІКАВЛЕНИХ У ЇЇ ВИДАННЯХ

Ч. 1 (ГРУДЕНЬ 1999)

Калгарі (Calgary), Альберта, Канада

ПІДПІЛЬНА ПОШТА УКРАЇНИ

ОБІЖНИК ЗВ'ЯЗКУ ЗБИРАЧІВ, ЗАЦІКАВЛЕНІХ У ЇЇ ВИДАННЯХ

Ч. 1 (ГРУДЕНЬ 1999)

ВСТУПНІ ЗАВВАГИ

Відтоді, коли, в 1983-му р., перестали появлятися видання Підпільної Пошти України, проминуло більше ніж півтора десятиріччя. За той час ці видання дочекалися тільки кількох загальних оглядів [Бухало, Гурій. "Марки підпільної пошти". Голос України (Київ), рік IV] (1994), ч. 24 (774), 8-го лютого, стор. 8; Малицький, Олександер. "Огляд видань марок і пропам'ятних блоків Закордонного Поштового Відділу Підпільної Пошти України", 7 стор. (неопублікований машинопис доповіді, прочитаної автором цих рядків на виставі марок і блоків Підпільної Пошти України та видань про Українську Повстанську Армію 25-го жовтня 1996 р. в Українсько-Канадському Архіві Музеї Альберти в Едмонтоні); Бухало, Гурій. "Символи нескореної України: Марки Підпільної пошти України". Наше Слово (Варшава), рік XLIV (1999), ч. 30 (2191), 25-го липня, стор. 9, ч. 31 (2192), 1-го серпня, стор. 9, і ч. 32 (2193), 8-го серпня, стор. 9], але детально, наскільки авторові цих рядків відомо, вони досі не досліджувалися. Може, тому, зорганізування спільноти збирачів цих видань і публікування, як і відомих тільки їм даних, так і їхніх стосовних досліджень в "Обіжнику" такої спільноти (перший випуск якого шановний читач держить саме в своїх руках) допоможе цю прогалину постепенно заповнювати.

Зацікавлених збирачів, готових приєднатися до такої спільноти, прохається відгукнутися на адресу: Alexander Małycky, 2509 - 21 St. S.W., Calgary, AB, Canada, T2T 5A9; Телефон і факс: (403) 245 - 9199. Їхні адреси подаватимемо в чергових випусках цього "Обіжника", щоб таким чином уможливити взаємне контактування, обмін досвідом у колекціонуванні видань Підпільної Пошти України, чи й обмін матеріалами, купівлю/продаж видань ППУ, тощо.

Калгарі, Альберта, Канада, грудень 1999-го року.

Олександер Малицький

ДЕ І ЯК ЗНАХОДИТИ ДАНІ ПРО ВИДАННЯ ПІДПІЛЬНОЇ ПОШТИ УКРАЇНИ

Подав
Олександр Малицький

Збирачам, зацікавленим у колекціонуванні видань Закордонного Поштового Відділу Підпільної Пошти України, що появлялися на протязі 1949-1983 рр., у цій, без сумніву, найбільшій ділянці українських, в основному, непоштових (приватних) видань (через що їх слід уважати як об'єкт еринофілії, а не філателії, бо ж остання займається виданнями справді діючої чи діявшої пошти), піднайти літературу з усіми потрібними ім даними про ці видання далеко не легко, а в деякому й неможливо. Ці дані розсіяні по декількох, до того на сьогодні вже важко доступних, каталогах, які, крім того, подають ці дані по-різному, часто невичерпно, а то й суперечливо. Тому може бути корисно дати огляд цих каталогів, указавши при цьому, в чому, головно з точки зору збирачів, як і корисні сторінки цих каталогів, так і іхні недотягнення, браки, а то й помилки.

При посиланнях на випуски вживатимуться тут такі скорочення: **бл** чи **блл** = бльок чи бльохи; **ВД** або **ВВД** = видання (одніна або множина); **КТ** чи **ККТ** = каталог чи каталоги; **МР** чи **ММР** = марка чи марки; **р.** чи **рр.** = рік чи роки; **рЧ** = -річчя; **Ср** чи **ССр** = серія чи серії; **СТД** = доземі стяжки; **СТП** = поземі стяжки; і **Ч.** чи **ЧЧ.** = число чи числа.

Скорочення для назв, що повторяються, такі: **АБН** = Антибільшевицький Бльок Народів; **ВПС** = Всесвітній Поштовий Союз; **ЗПВ** = Закордонний Поштовий Відділ; **НТШ** = Наукове Товариство ім. Шевченка; **ОН** = Об'єднані Нації; **ОУН** = Організація Українських Націоналістів; **ППУ** = Підпільна Пошта України; **СКВУ** = Світовий Конгрес Вільних Українців; **СУМ** = Спілка Української Молоді; **УАН** = Українська Академія Наук; **УГВР** = Українська Головна Визвольна Рада; **УД** = Українська Дивізія; **УНА** = Українська Національна Армія; **УНР** = Українська Народня Республіка; **УПА** = Українська Повстанська Армія; **УСС** = Українські Січові Стрільці.

Поодинокі вwd ідентифікуватимуться, на початку даних про них, у скісних скобках, тобто так: / /, за ккт ЗПВ ППУ, що далі обговорюватимуться тут як ккт [VII/IX/XII] без спеціальних посилань на ці ккт,

приймаючи, що видавець знову найкраще, що він видав. За тими ж ккт подаватиметься, в основному, опис тем поодиноких ввд, з текстом приньому в квадратних дужках, тобто так: [ ], якщо він зачерпнутий з інших ккт чи інших джерел.

Слід відмітити, що, удаступнивши авторові цих рядків численні видання ЗПВ ППУ, як також ряд видань стосовної літератури, виготовити цей огляд допомогли йому, в більшій чи меншій мірі, вже покійні бл. п. пп. Роман Дацько і Юліян Максимчук, і пп. Андрій Авраменко, Михайло Гембарський, Стефан Голяш, Юрій Дяченко, Федор Іванус, Осип Кокіль, Іван Максимчук і Ігор Рудик, за що їм усім - широзердешна подяка!

[II] Перше каталогове охоплення ввд ППУ з'явилося в книжці Юліяна Максимчука п. н. Каталог українських поштових марок 1950. 2-га частина. Недержавні випуски (Ульм-Донау - Ulm-Donau, [Німеччина]: Видавництво М. Бігус і С-ка, 1950), тобто вже рік після появи перших ввд ППУ.

Дані про подані в ньому сср мmr мають детальну паспортизацію, тобто подяється, хто їх проектував, інформація про наявність незубкованих і зубкованих варіантів мmr, для останніх - вимір зубкування, типи друку, рід гумованого паперу, наявність водних знаків і їхній опис, уживання штемпелів для їхнього касування, опис аркушів, існування містків між половинами аркушів (що створювало пари мmr з містком), висота накладів поодиноких мmr (що особливо корисне для збирачів, бо ці дані вказують на відносну рідкісність цих ввд). Нумеруються мmr (а не ввд, як це потім робиться в деяких ккт ЗПВ ППУ).

Як перші ввд ППУ реєструються тут, на стор. 64-65:

під 1949-им р:

2 сср мmr (/вд ч. 3/ ОУН - [рисунки символів України в боротьбі] - 4 мmr, і /вд ч. 5/ ВПС - 75-рч заснування - 4 мmr).

Обі сср подаються у розділі "5. Марки Української Підпільнної Пошти", де наведені також і мр ще не роз'єднаної ОУН з 1940-го р., і (на стор. 63) ср мmk ОУН-революціонерів (іхня поточна назва - "бандерівці"), видана 1941-го р. в Празі, але кожне з цих трьох видань розглядається як самостійне, непов'язана з двома іншими, що віддзеркалене в їхньому каталогуванні так, що кожне з них має своє власне нумерування, що починається від ч. 1 у кожному з тих трьох ввд, що й зумовлює, що в цьому кт празька ср мmr не вважається ще як вд ЗПВ ППУ.

У цій празькій ср, яку подальші ккт ЗПВ ППУ (почавши від кт [III]) розглядають, як першу ср ППУ, реєструється тут, у кт [II], лише 7 мmr, з ілюстраціями тільки 6-ох із них, тоді коли ілюстрації для мр із зображенням князя Володимира Великого тут ще немає, хоча сама мр в описі охоплена.

[III] Другий список ввд ППУ знаходимо у двосторінковій летючці п. н. Заклик Закордонного Поштового Відділу Підпільної Пошти України (Без місця випуску [мабуть Мюнхен - München, Німеччина], без дати видання [1952]), адресованому "друзям представникам і кольпортерам" ввд ППУ, з часу, коли ці ввд появлялися ще в Німеччині (у Мюнхені; це місто було тоді, і, можливо, й за весь час появи ввд ППУ, офіційним місцем появи цих ввд, хоча згодом ввд ППУ появлялися, насправді, в Шикаго). Автор "Заклику" не названий, але ним найправдоподібніше був Любомир Рихтицький, промотор і душа ввд ППУ.

У списку подаються або номінали всіх поодиноких мрр і мрр на блл, або номінали усіх мрр даного вд чи бл, взяті збірно. Не подається однак, що мрр появилися в зубкованих і незубкованих варіяントах, що деякі іхні аркуші друкувалися так, що на них створювалися серединою місток, або що на них були тет-беші, що дві мрр наліпкових блл існують також відокремлено, і що деякі ввд мали також варіянти на білому крейдяному негумованому папері. Немає поданих ні кольорів ввд, ні висоти іхніх накладів; не згадується теж перший листовий папір ЗПВ ППУ, виданий у 1949 р., з надрукованими на ньому 2-ма мрр ППУ. Брак цих даних зумовлений, можливо, тим, що вони представникам та кольпортерам ввд ППУ, до яких адресувався цей список, не були, на ділі, потрібні, чайже вони розповсюджували те, що йм прислано для розпродажу.

Цей список охоплює 20 ввд [за рр. 1949-1952], і тільки ці ввд нумеруються, не розподіляючи їх за роками. Чч. на поодинокі мрр (деякі з причіпками), на мрр в стяжках і на пропам'ятні блл ще немає.

Празька ср мрр ОУН-революціонерів з 1941-го р. тут ще відсутня.

Крім двох сср, охоплених уже в кт [II], реєструються тут такі нові ввд:

[з 1950-го р.]:

1 ср мрр (/вд ч. 7/ Т. Чупринка - [жалібна] - 4 мрр); і

1 вд блл (/вд ч. 6/ [ВПС] - 75-рч [заснування] - [тут ще тільки] 2 блл (блл чч. 5 і 6);

[з 1951-го р.]:

7 сср мрр (/вд ч. 8/ Крути - 33-рч [битви] - 3 мрр, /вд ч. 10/ Т. Чупринка - [1-ша річниця смерті] - [рисунки як у серії /вд ч. 7/, але в інших кольорах] - 4 мрр, /вд ч. 12/ Т. Чупринка - [1-ша річниця смерті] - 1/мрр чч. 43 і 44/ для наліпкових блл /вд ч. 12, блл чч. 12 і 13/ з рисунком, як на мрр у сср /вд ч. 7/ і /вд ч. 10/, але в інших кольорах] - 2 мрр, /вд ч. 14/ С. Петлюра - [25-рч смерті] - 4 мрр, /вд ч. 15/ Акт 30. VI. [1941-го р.] - [10-рч відновлення укр. держави] - 4 мрр, /вд ч. 16/ Герої [укр. революції] - 6 мрр, і /вд ч. 17/ Базар - [30-рч розстрілу большевиками полоненых укр. воїків] - 5 мрр); і

4 ввд блл (/вд ч. 9/ ОУН - тризуб [10-рч першої ср мрр ОУН,

виданих у Празі в 1941 р.] - 1 бл, /вд ч. 11/ Визвольний Фонд '51 - 4 блл, /вд ч. 12/ Т. Чупринка - [1-ша річниця смерті] - 2 наліпкові блл [з мр /вд ч. 12, мр ч. 43 і 44/], і /вд ч. 13/ Чорне море - [33-рч піднесення укр. прапорів на його флоті] - 1 бл); і

[з 1952-го р.]:

3 сср мрр (/вд ч. 19/ Кур'єри підпілля - мрр однобарвні - 6 мрр, /вд ч. 21/ Олімпіада '52 - зимова - 4 мрр, і /вд ч. 22/ Олімпіада '52 / літна - 4 мрр); і

1 ср стяжок мрр (/вд ч. 20/ СУМ - [IV] Конгрес - 4 стяжки - по 2 мрр на кожній); і

2 ввд блл (/вд ч. 18/ Герої укр. революції - 1 бл, і /вд ч. 23/ Олімпіада '52 - 2 блл).

Для кращої ясності можна ще тут додати, що /вд ч. 12/ Т. Чупринка - [1-ша річниця смерті], з 1951-го р., охоплене в цьому огляді подвійно - під мрр це (мрр чч. 43-44), що на наліпкових блл, хоча це там зокрема не зазначено, і під наліпковими блл з цими мрр (ще блл чч. 12 і 13). Так робитиметься тут і при пізніших аналогічних ввд.

[III] у 1953 р. ЗПВ ППУ видав чергову односторінкову летючку п. н. Оголошення (Постій [без місця випуску, мабуть Мюнхен - Münchens, Німеччина], без дати видання [1953]), адресована тим разом до філателістів, зацікавлених у ввд ППУ. Його автором був мабуть теж Любомир Рихтицький. На ньому нумеруються вже не ввд, а поодинокі мрр включно з мр на блл. Позначені тут також уже роки ввд.

Як перше вд, але тепер уже як вд ЗПВ ППУ, подається тут:

1 ср мрр празького вд ОУН з 1941-го р. (мрр чч. 1-7; стільки ж іх було охоплено в кт [II], на стор. 63), а ввд саме ППУ розпочинаються тепер з мр ч. 8 і доведені до мр ч. 193 з 1953 р.

Опис ввд, зареєстрований у списку [III], повторюється так же й тут (до мр ч. 103, що на бл), але при блл /вд ч. 6/, з 1950 р., тепер подано 4 блл [додані, отже, 2 блл на білому крейдяному негумованому папері, не позначуючи тих варіантів осібно], і при наліпкових блл /вд ч. 12/, з 1951 р., теж є тепер 4 блл [отже й тут додані 2 блл на білому крейдяному негумованому папері, не позначуючи тих варіантів осібно].

У цьому кт [III] реєструються такі нові видання:

з 1949 р.:

1 ср мрр (/вд ч. 4/ Мрр, надруковані на листовому папері ЗПВ ППУ ч. 1 - [тут це ще мрр чч. 12-13, але в пізніших ккт ЗПВ ППУ їхнє нумерування зміниться] - 2 мрр);

з 1952-го р.:

5 сср мрр (/вд ч. 25/ УПА - 10-рч - ювілейна - з золотими рамками - 10 мрр, /вд ч. 26/ УПА - 10-рч - ужиткова - з кольоровими рамками - 10 мрр, /вд ч. 29/ Символи боротьби - [33-тя рч здобуття

Києва укр. арміями} - 4 мір, /вд ч. 30/ Львів - 700-рч [існування] - 4 мір, і /вд ч. 31/ Єпископи мученики укр. церкви - 6 мір), і

3 ввд ббл (/вд ч. 24/ Поштові відділи ППУ - /бл цього ж вд, ч. 18/ - з 6-ма печатками - 1 бл, /вд ч. 27/ УПА - [10-рч] - 3 ббл, і /вд ч. 28/ Поштові відділи ППУ - /бл цього ж вд, ч. 22/ - з 4-ма печатками - 1 бл; і з 1953-го р.:

6 сср мір (вд ч. /32/ Кур'єри підпілля - рисунки як у серії /вд ч. 19/, з 1952-го р., але в інших кольорах і мір двобарвні - 6 мір, /вд ч. 33/ НТШ - 80-рч [існування] - 5 мір, /вд ч. 34/ Чорне море - 35-рч українізації фльоти; рамки мір синьо-жовті - 9 мір, /вд ч. 35/ Чорне море - 35-рч українізації фльоти; рамки мір вишнево-чорні - 9 мір, /вд ч. 36/ Є. Коновалець - 15-рч смерти; портрет мір в золотому обрамуванні з чорним тлом під рамками - 4 мір, і /вд ч. 37/ Є. Коновалець - 15-рч смерти - портрет з фотографії без рамок - 4 мір).

Теж і для цих нових ввд подаються або номінали всіх поодиноких мір і мір на ббл, або номінал усіх мір даного вд чи бл, взятий збірно. Не подається однак, що мір появилися в зубкованих і/чи тільки в незубкованих варіяントах, що деякі інші аркуші друкувалися так, що на них були тет-беші. Немає поданих ні кольорів ввд, ні висоти інших накладів.

[IV] Четвертим з черги кт з ввд ППУ була двосторінкова летючка ЗПВ ППУ п. н. Короткий каталог марок та бльоків Підпільної Пошти України (Без місця випуску [Мюнхен - München, Німеччина], без дати видання [1956?]), авторства мабуть теж Любомира Рихтицького, видана правдоподібно в [1956] р. (до цього року допроваджена тут реєстрація ввд ППУ, а саме до ч. 368, проведена за роками, які зазначені, подаючи, як і в попередньому списку, чч. мір і чч. мір на ббл).

На відміну від попередніх двох ккт (ккт [III] і [III]) дані цього кт далеко детальніші: подається існування зубкованих і незубкованих варіантів мір і ббл; багато ввд (хоча не всі) мають дані про кольори поодиноких мір чи ббл (це одинокий кт ЗПВ ППУ з такими даними!); додатково, ввд ббл нумеруються; подаються деталі стосовно існування ввд з водними знаками й без них, і ввд на різних родах паперу (що один з них це, здебільша, білий крейдяний негумований папір, часом згадується, а часом - ні); є й деякі інші деталі, наприклад наявність спеціяльних штемпелів на ббл, і є, врешті, загальна згадка про існування тет-бешів мір.

І тут 1-ша працька ср мір ОУН з 1941-го р. вважається першим вд ППУ /вд ч. 1/ (але тепер вона доповнена, бо це тепер мір чч. 1-8; можна припустити, що автор Короткого каталога зачерпнув дані про існування ще однієї, отже восьмої мір працького вд ОУН з нового кт Юліяна Максимчука, приготування якого до друку, але теж і тодішній

брак фінансів на цей друк, він згадує (цей кт, обговорений тут як кт [V], появився в наступному, 1957-му р. в Шикаго); в ньому, на стор. 44-45, охоплений зревідований опис празької ср мір ОУН з 1941-го р., який включає й цю щойно віднайдену восьму мр, на якій зображеній гетьман І. Мазепа, і яка й ілюструється; подається там теж відсутня в кт [II] ілюстрація мр із зображенням князя Володимира Великого); ввд саме ППУ починаються тут, у кт [IV], отже, від мр ч. 9.

До вже попередньо охоплених ввд доходять тут, у кт [IV], такі нові ввд:

з 1953-го р.:

6 сср мір (/вд ч. 38/ С. Єфремов - 5 мір, /вд ч. 40/ 35-рч перших мір УНР - 5 мір, /вд ч. 42/ АБН - 10-рч [існування] - 4 мір, /вд ч. 43/ Коронація князя Данила - 700-рч [події] - 4 мір, /вд ч. 44/ Укр. Червоний Хрест - 35-рч [заснування] - 4 мір, і /вд ч. 45/ Голод [1933-го р.] в Україні I - 20-річчя [події] - 4 мір), і

1 вд бл (/вд ч. 41/ Визвольний Фонд '53 - 6 бл);

з 1954-го р.:

11 сср мір (/вд ч. 46/ Різдво '54 - 4 мір, /вд ч. 47/ Кур'єри підпілля - рисунки як у серії /вд ч. 19/, з 1952-го р., але в інших кольорах і мір трибарвні - 6 мір, /вд ч. 48/ Марійський рік '54 - 8 мір, /вд ч. 49/ Карпатська Україна - 15-річчя зрыву [проголошення незалежності] - 4 мір, /вд ч. 50/ Переяслав - [жалібна ср] до 300-річчя договору [України] з Москвою - наддрукова ср на /вд ч. 17/ з 1951 р.) - 5 мір, /вд ч. 51/ Мір, надруковані на листовому папірі ЗПВ ППУ ч. 2 - 2 мір, /вд ч. 52/ ОУН - 25-рч - 6 мір, /вд ч. 53/ Мр з текстом "Не скуюш духа" за 10 [шагів] /мр ч. 286 цього вд/ для наліпкового /бл ч. 30 цього вд/ з рисунком, як на першій мр зі ср мір /вд ч. 29, мр ч. 145/ з 1952-го р., але в іншому кольорі - 1 мр, /вд ч. 54/ УСС - 40-рч - пропам'ятна ср [без доплати] - 4 мір, /вд ч. 55/ УСС 40-річчя - добродійна ср з доплатою [на Фонд УСС] - 4 мір, і /вд ч. 56/ УГВР - 10-рч - 6 мір), і

1 вд бл (/вд ч. 53/ Не скуюш духа [25-рч ОУН] - наліпковий бл /бл ч. 30 цього вд/ з мр з текстом "Не скуюш духа" за 10 [шагів] /мр ч. 286/ з рисунком, як на першій мр зі ср /вд ч. 29, мр ч. 145/, з 1952-го р., але в іншому кольорі - 1 бл;

з 1955-го р.:

6 сср мір (/вд ч. 57/ УГВР - 10-рч - мір /чч. 301-302 цього вд/ за 40 і 60 [шагів] для наліпкового бл /ч. 31 цього вд/ до цієї ж річниці, без водних знаків, [з темно-буруватними написами навколо рисунків] - 2 мір, /вд ч. 58/ Символи боротьби [річниця Берестейського миру] - рисунки як ср мір /вд ч. 29/, з 1952-го р., але в чорному кольорі й на тлі в інших кольорах, ніж ср з 1952-го р. - 4 мір, /вд ч. 59/ Є. Коновалець - з рисунком, як на ср мір /вд ч. 36/, з 1953-го р., але з іншими кольорами і з тлом під рамкою в ясних кольорах] - 4 мір, /вд ч. 60/ ОН 10-рч - 4 мір, /вд ч. 61/ Княгиня Ольга - 1000-рч її хри-

щення - 4 мікр, і /вд ч. 62/ [Укр.] національний гімн - 6 мікр), і

1 видання наліпкового бльоку (/вд ч. 57/ УГВР - 10-рч, наліпковий бл (бл ч. 31 цього вд) з мікр /чч. 301-302 цього вд/ до цієї ж річниці за 40 і 60 [шагів] і без водних знаків) - 1 бл); і

з 1956-го р.:

5 сср мікр (/вд ч. 63/ [Укр.] Пласт - 45-рч - 4 мікр [за 10, 20, 30 і 40 [шагів]; у пізніших ккт ППУ в цій ср є 6 мікр], /вд ч. 64/ За [пізніше: Плекайте] укр. вільний спорт - 4 мікр, /вд ч. 66/ [Укр.] Пласт - [45-рч] - /мікр чч. 367 і 368 цього вд/ для наліпкових блл /блл чч. 36 і 37 цього вд/, але з іншими номіналами [45 і 55 (шагів)], ніж мікр ср /вд ч. 63/, з цього ж р.) - 2 мікр, /вд ч. 67/ Концентраційні табори в ССРР ("ССРР - тюрма народів") - 4 мікр, і /вд ч. 68/ Крайовий зв'язок - 10-рч - [зі синіми цифрами номіналів] - 4 мікр [з доповненнями скількості мікр у пізніших ккт]), і

2 ввд блл (/вд ч. 65/ [XVI-та] Олімпіада '56 - 4 блл, і /вд ч. 66/ [Укр.] Пласт - [45-рч] - 2 наліпкові блл /блл чч. 36 і 37 цього вд/ з /мікр чч. 367 і 368 цього ж вд/ за 45 і 55 [шагів]).

[V] Інформації з 1950-тих рр. про видання ППУ замикає Каталог українських недержавних марок: Доповнення ч. I: 1957 (Шікаго - Chicago: Видавництво "Українська Філателістична Бібліотека", без дати видання [1957]), автор якого - Юліян Максимчук.

Мікр і блл (з учисленням мікр на них) мають своє осібне нумерування, так що при блл ці нумерування переплітаються. Усі детальні дані, що про них згадувалося при описі кт II, подаються й тут.

Додати можна ще, що нумерування варіантів видань на білому крейдяному негумованому папері така ж, як ця, що для основних варіантів, але з додатком букви "а". Для цих варіантів з "а" не подається однак висота інших накладів (крім сср /вд ч. 52/, з 1954-го р., і /вд ч. 62/, з 1955-го р.; блл /вд ч. 9/, з 1951-го р. і /вд ч. 65/, з 1956-го р.; і наліпкових блл /вд ч. 12/, з 1951-го р., які дані про висоту накладів з "а" мають); "а" додається також до чч. варіантів мікр з негативним рисунком у ср мікр /вд ч. 45/, з 1953-го р.

Згадується (на стор. 46), але не описується й не каталогується, існування пробних друків. Тільки для /вд ч. 20/, з 1952-го р.) описані хибодруки, але вони не каталогуються. Корисні сумарні дані про наявність на виданнях водних знаків (стор. '46).

Для збирачів дуже корисна є згадка, що, почавши від ср /вд ч. 15/, з 1951-го р. й до ср /вд ч. 62/, з 1955-го р., (і за винятком сср мікр /вд ч. 20, з 1952-го р., /вд ч. 47/, з 1954-го р., і наддрукового /вд ч. 50/, з цього ж 1954-го р., які всі не мали незубкованих варіантів), "оставлено всього по кілька неперфорованих аркушів виключно для архівних цілей, проте деяка частина незубкованих серій потрапила до

філателістичного обігу" (стор. 46). Додати тут можна б, що переважаюча більшість пізніших ввд (почавши від /вд ч. 65, мр ч. 335, на бл ч. 32/, з 1956-го р. [у кт [V] це мр ч. 305 на бл ч. 25, стор. 79]) видавалися вже офіційно в двох варіантах - з зубкованому й незубкованому.

Наприкінці охоплення ввд ППУ (на стор. 80 кт [V]) є розділ "Штемплі Підпільної Пошти України", в якому описується й ілюструється 5 штемпелів ППУ й подається, на яких ввд вони вживалися; і розділ "Фірмові бланкети ЗПВ ППУ", в якому мр, зображені на двох листових паперах ППУ, описуються й каталогуються, осібно (а не між усіма іншими мр, як це є в ккт [III] і [IV]).

Поза тим, нових сср мр чи ввд бл, що не були ще охоплені в попередніх ккт, тут, у кт [V], немає.

Ввд ППУ подані в цьому кт, як частина "Б. Видання Закордонного Поштового Відділу Підпільної Пошти України" у розділі "5. Випуски Організації Українських Націоналістів революціонерів", на стор. 45-80.

Ввд саме ППУ розпочинається тепер однак з новою зміною, а саме з ч. 10, і вони доведені до /мр ч. 336а/, що на /бл ч. 28а/, одинокого вд з 1956-го р. Це зумовлене тим, що вони є тут частина "Б" розділу "5. Випуски Організації Українських Націоналістів революціонерів", що має спільне нумерування ввд, тоді як 8 мр празької серії ОУН з 1941-го р. і щойно віднайдене вд ОУН, яке з'явилося 1941-го р. у Львові (Акт 30. VI. 1941. - 1 мр) є тут першою частиною цього розділу "5", п. н. "А. Марки ОУНр".

Варта б ще тут повторити, що ср мр /вд ч. 58/ з 1955-го р., яка в кт [IV], подана як Символи боротьби, тут подається як Берестейський мир (стор. 77).

Деяких ввд, охоплених уже в кт [IV], тут ще немає; це:

з 1954-го р.:

1 вд мр /вд ч. 53, мр. ч. 286 для наліпкового бл ч. 30 цього ж вд/, і

1 вд бл /вд ч. 53, бл ч. 30 - наліпковий/;

з 1955-го р.:

2 сср мр /ввд чч. 57 /мр чч. 301 і 302/ для наліпкового /бл ч. 31/ цього ж вд/, 60 і 61/, і

1 вд бл /вд ч. 57, бл ч. 31 - наліпковий/; і

з 1956-го р.:

5 сср мр /ввд чч. 63, 64, 66, 67 і 68/, і

2 ввд бл /вд ч. 65, бл чч. 32-35; і вд ч. 66, бл чч. 36 і 37 - ці 2 блл - наліпкові/.

Брак цих ввд у цьому кт вказував би, гадаємо, на те, що він опрацьовувався в основному ще в 1955-му р., але недостаток коштів на його друк, про що й говориться в кт [IV], задержав появу його аж до 1957-го р.

[VI] Охоплення видань ППУ в ккт 1960-ух рр. розпочинається вд Юліяна Максимчука п. н. Каталог українських недержавних марок: Доповнення ч. 2: 1960 (Шикаго - Chicago: Видавництво "Українська Філателістична Бібліотека", без дати видання [1960]). Ввд ППУ подаються тут на стор. 34-43 і охоплюють її ввд від /мр ч. 286, вд ч. 53/, з 1954-го р. [тут, у кт [VI], це мр ч. 337] до /бл ч. 58, вд ч. 99/ [тут, у кт [VI], це бл ч 39/, за час від 1956-го р. до 1959-го. Усі детальні дані подаються тут так же, як це було в ккт [I] і [V].

До вже попередньо охоплених ввд доходять тут, у кт [VI], такі нові ввд:

з 1956-го р.:

2 сср мmr (/вд ч. 66/ [Доповнення до ср мmr /вд ч. 63/ з цього ж р.] - 2 мmr [за 45 і 55 (шагів)], і /вд ч. 69 [під 1957-им р.]/ Укр. молодь - СУМ - Пласт - 4 мmr);

з 1957-го р.:

3 сср мmr (/вд ч. 70/ Світове [ювілейне] пластове джемборі - Англія [додруковане /вд ч. 63/ [Укр.] Пласт - 45-рч - з мmr за 10, 20, 30 і 40 (шагів) з червоним наддруком] - 4 мmr, /вд ч. 71/ Доповнення до ср /вд. ч. 70/ - частину якого зужито для наліпкових блл /вд ч. 71, блл чч. 38 і 39/ - 2 мmr [мmr чч. 391 і 392 за 45 і 55 (шагів)], і /ввд чч. 72 і 73/ Укр. збройні сили - 40-рч - наддрукове вд на сср мmr /ввд чч. 25 і 26/ з 1952-го р. - 20 мм), і

1 вд блл (/вд ч. 71/ Світове [вілейне] пластове джемборі I- Англія] - наліпкові блл з мmr / мmr чч. 392 і 392 з цього ж вд/ - 2 блл);

з 1958-го р.:

2 сср мmr (/вд ч. 80/ Є. Коновалець - 20-рч смерти - наддрукове вд на ср мmr /вд ч. 37/ з' 1953-го р. - 4 мmr, і /вд ч. 78/ Голод в Україні - 25-рч [події] - 4 мmr); і

з 1959-го р.:

2 сср мmr (/вд чч. 87 і 88/ Карпатська Україна- 20-рч зрыву [проголошення незалежності] - наддрукове вд на ср мmr /вд ч. 49/ з 1954-го р. - 8 мм (4 мmr з чорним наддруком /вд ч. 88, чч. 482-485/, 4 мmr з брунатним (остання в ккт [VII/IX/XIII] не згадується) і варіант іх з червоним наддруком [усі з вінком, що на споді мmr, кінцями вгору]; згадується також існування пробної серії, з червоним наддруком, що має дещо відмінний рисунок: [з вінком, що на споді мmr, кінцями вділ]), і За СКВУ - наддрукове вд на ср мmr /вд ч. 40/ з 1953-го р. - 5 мmr), і

2 ввд блл (/вд ч. 89/ 30-рч ОУН - 4 блл [через помилку мmr, надруковані по одній на кожному з цих 4-ох блл, не мають тут, у кт [VI], своїх чч; такі чч. мають вони тільки в ккт [VII/IX/XIII]: мр ч. 486 для бл ч. 52, мр ч. 487 для бл ч. 53, мр ч. 488 для бл ч. 54, і мр ч. 489 для бл ч. 55, усі - вд ч. 89; у кт. [VI] тільки самі бльохи мають свої числа: бл чч. 35-38], і /вд ч. 99/ С. Бандера жалібне наддрукове вд (на бл /вд. ч. 18, бл ч. 15/ з 1952-го р.) - 1 бл [через помилку мр цьо-

го бл., не мають тут, у кт [VII], своїх чч; такі чч. мають вони тільки в ккт [VII/IX/XIII]: мр чч. 564-567 на бл ч. 58, вд ч. 99; тільки сам бл має, у кт. [VII], своє ч. (бл ч. 39)].

Ввд на білому крейдяному негумованому папері, що мали б позначення "а" при своїх чч., у цьому кт немає, але з таким позначенням є варіанти 2-ох сср: /вд ч. 72-73/ з 1957-го р., і /вд ч. 97/ з 1959-го р., для таких пар наддруків, що на них, коли один наддрук нанесений ще на останніх мр горизонтальних рядків, другий нанесений уже на маргінесі аркушів цих мр.

Висота накладів подана також для пробної ср Карпатська Україна /пробні мр при /ввд чч. 87 і 88/ з 1959 р.; своїх власних чч. вони, в кт [VI], не мають.

Ряд ввд, що були вже охоплені в раніших ккт, подаються тепер тут, у кт [VII], під зміненими датами, а саме:

під 1956-им р. (а раніше під 1954-им):

2 сср мр (/вд ч. 53, мр ч. 286/ для наліпкового бл ч. 30 цього ж вд, і /вд ч. 57, мр чч. 301 і 302/ для наліпкового бл ч. 31 цього ж вд), і

2 ввд ббл (наліпковий бл /вд ч. 53, бл ч. 30/ з /мр ч. 286/, і наліпковий бл /вд ч. 57, бл ч. 31/ з /мр чч. 301 і 302/;

під 1956-им р. (а раніше під 1955-им):

2 сср мр (/вд. ч. 60, мр чч. 311-314/, і /вд. ч. 61, мр чч. 315-318/;

під 1958-им р. (а раніше під 1956-им):

1 ср мр (/вд ч. 67/).

Немає, врешті, ні в кт. [V], ні тут, у кт [VII], поданої ср мр /вд ч. 68/ з 1956 р., останньої серії марок в Кatalозі [IV], там ще тільки з 4-ма мр зі синіми цифрами номіналів; вона вирине, доповнена до 8-ох марок, у ккт [VII] і [VIII].

[VII] Два роки пізніше появився Каталог поштових марок Підпільної Пошти України: 1962 (Без місця видання [Шикаго - Chicago]: Закордонний Поштовий Відділ Підпільної Пошти України, без дати видання [1962]), автор якого не подається, але ним, можна знову припустити, був Любомир Рихтицький. У ньому, на 6-ох стор., подаються (за рр. 1941 і 1949-1962) 162 ввд ППУ, що охоплюють 1003 мр (включно з мр, що на ббл), і 119 ббл (що мають своє власне нумерування).

Подаються дані про скількість мр і збірний номінал у сср мр чи ббл, існування зубкованих і незубкованих варіантів мр (для останніх без оговорення, як це зроблено в кт[V]), скількість родів паперу, існування тет-бешів, містків між мр, наявність причіпок, спеціальних штемпелів для поодиноких ввд, і кольорів, та й інших деталів (наприк-

лад - наявність чи відсутність номіналів), якщо вони характеризують різниці між цілими, в інших аспектах тотожними, ввд. Ммр на двох виданнях листових паперів ЗПВ ППУ подані між іншими мір. Немає однак висоти накладів видань - дуже відчутний брак для збирачів ввд ППУ.

Нумерування ббл в кт [VII] не співпадає з цим, що в ккт [VI] і [VII] уже хоч би тому, що в кт [VII] дальші ббл ППУ подаються під ч. 5 і далі, зате в ккті [VI] і [VII] ці ж ббл подаються від ч. 1 і далі.

Не співпадає також у цих ккт нумерування марок, тому що в кт [VII] ммр на листових паперах включені в нумерування всіх ммр (після № ч. 13), а в кт [VI] ці ммр на листових паперах подані осібно (на стор. 80), без нумерування.

У кт [VI] існування ряду сср з незубкованими ммр, залишених для архівних цілей, але й потрапивших частинно в руки філателістів, згадується спільно (на стор. 46), а тут, у кт [VII], іхнє існування позначене при кожному вд, але без оговорення їхньої спеціяльності природи.

Нові ввд, охоплені тут, у кт [VIII], уперше, це (починаючи, на стор. 3, від /вд ч. 68/, з його першою /мр ч. 373/):

з 1957-го р.:

1 вд ббл (Укр. збройні сили [40-рч] - 2 ббл);

з 1958-го р.:

3 сср ммр /вд ч. 77/ (Крути - 40-рч [битви] - ммр зі синіми чч. номіналів - 6 ммр, /вд ч. 81/ 1-го листопада [1918-го р.] - 40-рч зрыву - 5 ммр, /вд ч. 83/ 1-го листопада [1918-го р.] - 40-рч зрыву - "Оборонцям Льва-Города" - 5 ммр, і

4 ввд ббл (/вд ч. 75/ 22-го січня [1918-го р.] - "За самостійність" - 1 бл, /вд ч. 76/ Крайовий зв'язок - "Ще не вмерла Україна" - 1 бл, /вд ч. 79/ Чорне море - 40-рч українізації його фльоти - 2 ббл, і /вд ч. 82/ 1-го листопада [1918-го р.] - 40-рч зрыву - 4 ббл);

з 1959-го р.:

11 сср ммр (/вд ч. 85/ Гетьман І. Мазепа - 250-рч смерти - [черво-ні цифри номіналів] - 8 ммр, /вд ч. 90/ Конотоп - [300-рч битви] - [черво-ні цифри номіналів] - 5 ммр, /вд ч. 91/ Міжнародній Червоний Хрест - 100-рч [ср мр /вд ч. 44/ з 1953-го р. з синіми надруками в 5-ох мовах: українській, німецькій, англійській, французькій й еспанській] - 20 ммр [по 4 мр в кожній мові], /вд ч. 92/ Міжнародній Червоний Хрест - 100-рч [ср мр /вд ч. 44/ з 1953-го р. з жовтими надруками в 5-ох мовах: українській, німецькій, англійській, французькій й еспанській] - 20 ммр [по 4 мр в кожній мові], /вд ч. 94/ УГВР 15-рч - мр /чч. 539-540/ за 40 і 60 [шагів] для наліпковому бл /ч. 57/ до цієї ж річниці, без водних знаків, [з червоними написами навколо рисунків] - 2 ммр, /вд ч. 95/ ППУ - 10-рч відновлення діяльності - 4 ммр, /вд ч. 96/ Київ наш! - 40 рч здобуття столиці - 4 ммр, /вд ч. 98/ Гетьман І. Мазепа - 250-рч

смерти - [чорні цифри номіналів] - 10 мірр, /вд ч. 100/ Велика еміграція 1939-59-их рр. - 4 мірр [за 10, 15, 25 і 50 шагів], /вд ч. 101/ Конотоп - [300-річчя битви] - [чорні цифри номіналів] - 5 мірр, і /вд ч. 102/ Конотоп - [300-рч битви] - мірр /чч. 577-578/ за 45 і 55 [шагів] для наліпкових бл/ /чч. 59 і 60/ до цієї ж річниці - 2 мірр, і

8 ввд бл/ /вд ч. 84/ Гетьман І. Мазепа - 250-рч смерти - Відкриття Мазепинського року - 1 бл, /вд ч. 86/ 22-го січня [1918-го р.] - "За соборність" - 1 бл, /вд ч. 93/ Міжнародний Червоний Хрест - 100-рч - 1 бл, /вд ч. 94/ УГВР- 15-рч - наліпковий бл /ч. 57/ з мірр /чч. 539-540/ за 40 і 60 [шагів] до цієї ж річниці, без водних знаків, [з червоними написами навколо рисунків] - 1 бл, /вд ч. 102/ Конотоп - [300-рч битви] - наліпкові бл/ /чч. 59 і 60/ з мірр /чч. 577 і 578/ за 45 і 55 [шагів] до цієї ж річниці - 2 бл, /вд ч. 103/ Гетьман І. Мазепа - [250-рч смерти] - [Hetman I Mazepa - Champion of Liberty] - 2 бл, /вд ч. 104/ Крайовий зв'язок - "Нехай вічна буде слава" - 1 бл, і /вд ч. 105/ Гетьман І. Мазепа 250-рч [смерти] - Закриття Мазепинського року - 1 бл);

з 1960-го р.:

9 сср мірр (/вд ч. 106/ Т. Чупринка - 10-рч смерти - [без вінка] - 4 мірр, /вд ч. 107/ Т. Чупринка - "Великий пластун" [зі золотим вінком] - 4 мірр, /вд ч. 108/ Великдень '60 - 6 мірр, /вд ч. 109/ Світовий Рік Втікача - W[orld] R[efugee] Y[eag] - наддрукове вд з рисунком, як на ср мірр /вд ч. 100/ з 1959-го р., з іншими кольорами й номіналами [5, 20, 30 і 45 шагів] - 4 мірр, /вд ч. 112/ [XVII-та] Олімпіяди '60 - з чорними фігурами - 8 мірр [насправді - 9 мірр, бо "причіпка" з тризубом і спеціальним штемпелем, розташована в середині аркуша з 8-ма мірр навколо неї, має також номінал і тому повинна розглядатися, як мр], /вд ч. 114/ Крайовий зв'язок - цифри номіналів червоні - 6 мірр, /вд ч. 117/ [XVII-та] Олімпіяди '60 - з кольоровими фігурами - 8 мірр [насправді - 9 мірр, бо "причіпка" з тризубом і спеціальним штемпелем, розташована в середині аркуша з 8-ма мірр навколо неї, має також номінал і тому повинна розглядатися, як мр], /вд ч. 118/ Тризуб - гербова ср - 24 мірр, і /вд ч. 123/ Європа '60 - ["Europa tragică"] - 6 мірр), і

11 ввд бл/ /вд ч. 110/ Світовий Рік Втікача W[orld] R[efugee] Y[eag] - 1 бл, /бл ч. 65/ у цьому вд, [насправді - 2 бл, кожний зі спеціальним штемпелем в іншому кольорі; цю помилку виправлено в ккт [IX] і [XIII], /вд ч. 111/ Укр. Втікачам] у цьому кт подано так помилково; повинно бути "Сиротам", що виправлено в кт [IX/XIII], горою - жовтий напис; 4 мірр на бл] - 1 бл [і пробний бл з червоним написом горою, і хибодрук з "Втікачам"], /вд ч. 113/ [XVII] Олімпіяди '60 - [по 9 мірр на кожнім бл] - 2 бл, /вд ч. 115/ [XVII] Олімпіяди '60 - [по 1 мр на кожнім бл] - 2 бл, /вд ч. 116/ Крайовий зв'язок - "Contra spem spero" - 1 бл, /вд ч. 119/ Т. Чупринка 10-рч смерти -2 мірр на бл - "Героям слава" - 1 бл, /вд ч. 120/ Т. Чупринка - [10-річчя смерти- по 3 мірр на кожнім бл - 2 бл, /вд ч. 121/ С. Бандера - 1-ша річниця смерти - "Героям слава" - 2 мірр на бл

- 1 бл, /вд ч. 122/ Т. Чупринка - 6 мір на бл - "Впав на полі слави" - 1 бл, /вд ч. 124/ Плекайте вільний спорт - 1 бл, /вд ч. 125/ Світовий Рік Втікача - W[orld] R[efugee] Y[ear] - 3 мір на бл - 1 бл);

з 1961-го р.:

8 сср мір (/вд ч. 127/ Т. Шевченко - 100-рч смерти - [золоте обрамування] - 12 мір, /вд ч. 128/ Великден '61 - 6 мір, /вд ч. 131/ Крайовий зв'язок - [побільшений рисунок мир на блл вд ч. 76 з 1958-го р., вд ч. 104 з 1959-го р., і вд ч. 116 з 1960-го р.] - 12 мір, /вд ч. 136/ ППУ -20-рч перших мір - 10 мір, /вд ч. 138/ Укр. Пласт - 50-рч [наддрукове вд на ср мір /вд ч. 63/ з 1956-го р.; червоний наддрук проміння й дати] - 6 мір, /вд ч. 139/ Укр. Пласт 50-річчя [(від)знак(а) укр. Пласти - пластова лілійка з тризубом] - 10 мір, /вд ч. 143/ Львів - [700-річ] - мір /чч. 850-857 [насправді - тільки чч. 850-853], наддрукові - на ср мір /вд ч. 30/ з 1952-го р., з наддруком ювілейних дат, для наліпкових блл /чч. 98 і 99 [кожний з них з цими самими мір], до цієї ж річниці - 8 мір [насправді - 4 мір], і /вд ч. 144/ С. Бандера - 2-га річниця смерти - 4 мір), і

15 ввд блл (/вд ч. 126/ Т. Шевченко- [100-рч смерти] - Відкриття Шевченківського року - 10 мір на бл - 1 бл, /вд ч. 129/ Т. Шевченко [100-рч смерти] - по 9 мір на кожнім бл - 2 блл, /вд ч. 130/ "За Бога, за правду, за Україну" - [з 5-ма варіантами з різними кольорами орнаменту] - 2 блл, /вд ч. 132/ С. Петлюра - 35-рч смерти - "Героям слава" - 2 блл, /вд ч. 133/ Акт 30. VI. [1941-го р.] - по 1 мір на кожнім бл - 3 блл, /вд ч. 134/ Акт 30. VI. [1941-го р.] - 2 мір на бл - 1 бл, /вд ч. 135/ ППУ - 20-рч перших мір - по 10 мір на кожнім бл - 2 блл, /вд ч. 137/ Укр. Пласт - 50-рч - по 10 мір на кожнім бл - 2 блл, /вд ч. 140/ Незнаному воїнові - 3 блл, /вд ч. 141/ Крайовий зв'язок - "Борітесь - поборете" - 1 бл, /вд ч. 142/ УПА - 5-ий зїзд колишніх вояків УПА - 1 бл, /вд ч. 143/ Львів - [700-рч] - наліпкові блл /чч. 98 і 99/ з мір /чч. 850-857 [насправді - тільки чч. 850-853], до цієї ж річниці, наддруковими - на ср мір /вд ч. 30/ з 1952-го р., з наддруком ювілейних дат - 2 блл, /вд ч. 145/ Організація Оборони Чотирьох Свобід України - 1 бл, /вд ч. 146/ Похідні групи ОУН - 20-рч - 1 бл, і /вд ч. 147/ Т. Шевченко - [100-рч смерти] - Закриття Шевченківського року - 10 мір на бл - 1 бл); і з 1962-го р.:

3 сср мір (/вд ч. 149/ Великден '62 - 6 мір, /вд ч. 151/ Князі України - рисунки портретів сині, [написи кармінові], горіховий орнамент по краях мір і аркуша; без причіпок] - 10 мір, і /вд ч. 158/ Плекайте [помилка; повинно бути: Плекаймо, що й виправлено в ккт [IX] і [XIII]] укр. культуру - 10 мір), і

12 ввд блл (/вд ч. 148/ За державність - 1 бл, /вд ч. 150/ Крайовий зв'язок - "В горах грім гуде" - 1 бл, /вд ч. 152/ О. Теліга - 20-рч смерти - 1 бл, /вд ч. 153/ О. Ольжич [19-рч смерти] - 1 бл, /вд ч. 154/

Ю. Головінський - 1 бл, /вд ч. 155/ Укр. дитині - [За душу укр. дитини] - 1 бл, /вд ч. 156/ Укр. дитині - [За душу укр. дитини] - СУМ - 1 бл, /вд ч. 157/ Укр. дитині - [За душу укр. дитини] - Пласт - 1 бл, /вд ч. 159/ На пам'ятку Шевченківського року - 1 бл, /вд ч. 160/ М. Лисенко - [50-рч смерти] - 2 блл, /вд ч. 161/ Голод в Україні - 30-рч - ["На вічну ганьбу Росії"] - наліпкові блл /чч. 114 і 115/ з мірр /чч. 247-250, вд ч. 45/ з 1953-го р., і /чч. 427-430, вд ч. 78/ з 1958-го р., виданими в пам'ять цієї ж події - 2 блл, і /вд ч. 162/ УПА - 20-рч - по 3 мірр на кожному бл - 4 блл).

У цьому кт мірр чч. 1-9 позглядаються вже, без оговорення, як перші ввд ППУ (це 2 ввд ОУН з 1941-го р. - празьке й львівське, які в кт [VI], ще мали свій підрозділ "A", у розділі "5" [про видання ОУН революціонерів], а ввд саме ППУ були там другим підрозділом "B", але продовжували вже й там нумерування першого підрозділу).

При даних про ці два перші ввд, з 1941-го р., подається не тільки опис цих мірр, а й дані про 2 ввд пропом'ятних блл (для відмічення празької серії з 8-ма мірр - 2 блл, і для відмічення львівського видання з 1 мір - 2 блл), які тут подаються як /вд ч. 1/ з /блл чч. 1 і 2 цього вд/, і як /вд ч. 2/ з /блл чч. 3-4 цього вд/.

Насправді, цей опис уводить збирачів у блуд, бо він тільки частинно відповідає правді: /мірр чч. 1-9/ цих 2-ох ввд були справді видані в 1941-му р., але цього не можна сказати про вищезгадані 4 блл, бо їх ППУ видала щолиш у 1961-му р., хоча під тим роком тут, у кт [VII], та й у пізніших інших ккт [IX] і [XIII], вони не згадані! Тільки маючи в руках дані в наступному кт [VIII] з 1964-го р., (там, під 1961-им р., на стор. 35, бльоکи чч. 92-95) збирач зможе зорієнтуватися, у чому справа.

До ср мірр /вд ч. 59/ з 1955-го р. послідовність видань і інне датування в обох каталогах тотожні, за винятком різниці в датуванні 2-ох мірр /чч. 301 і 302, вд ч. 57/, що на наліпковому бл /бл ч. 31, вд ч. 57/: в кт [IV] вони були під 1955-им р., в кт [V] їх немає, в кт [VI] вони під 1956-им р., а тут, у кт [VII], вони під 1954-им р.

Щодо ввд блл, то й іння послідовність і датування в обох ккт співпадає, крім 2-ох наліпкових блл /бл ч. 30, вд ч. 53/, і /вд ч. 57, бл. ч 31/: оба ввд тут, у кт [VIII], під 1954-им р.; а, як при мірр /чч. 301 і 302/, останнє вд в кт [V] було під 1955-им р., у кт [VI] його не було, а в кт. [VI] воно було під 1956-им р.

Крім того тут, у кт [VII], подане одне вд наліпкового бл з 1953-го р. (/вд ч. 39, бл. ч 23/ С. Єфремов - Сююз Візволення України - 1 бл), який, однак, в кт [VI], подавався не як бльоک, а як "наліпковий листок" (стор. 68).

Ряд ввд, що були вже охоплені в раніших ккт, подаються тепер тут, у кт [VIII], під зміненими датами, а саме:

під 1950-им р. (а раніше під 1949-им - так у ккт [III] і [IV]):

1 ср мірр /вд ч. 5/;

під 1954-им р. (а раніше під 1956-им - так у кт [VII]):

мр /ч. 286, вд ч. 53/ для наліпкового бл /ч. 30, вд ч. 53/,
ср мр /чч. 301 і 302, вд ч. 57/ для наліпкового бл /ч. 31, вд ч. 57/,
наліпковий бл /ч. 30, вд ч. 53/ з мр /ч. 286, вд ч. 53/, і
наліпковий бл /ч. 31, вд ч. 57/ з мр /чч. 301 і 302, вд ч. 57/;

під 1955-им р. (а раніше під 1956-им - так у кт [VII]):

ср мр /вд ч. 60/, і ср мр /вд ч. 61/;

під 1956-им р. (а раніше під 1958-им - так у кт [VII]):

ср мр (/вд ч. 67/); і

під 1957-им р. (а раніше під 1956-им - у кт [VII]):

ср мр /вд ч. 69/.

До різниць в охопленні видань між цим кт [VII] і попередніми можна ще додати таке:

Для сср мр про укр. Пласт /мр чч. 325-330, вд ч. 63/ з 1956-го р., і /мр чч. 385-390, вд ч. 70/ з 1957-го р. кт [VII] подає по 6 мр у кожному вд; це, мабуть, помилка, тому що оба ці ввд мають ще по 2 додаткові мр кожне, а саме /мр чч. 367 і 368, вд ч. 66/ для наліпкових бл /чч. 36 і 37, у цьому ж вд ч. 66/ [ці самі мр наклеєні по одній на кожен з цих 2-х бл], і /мр чч. 391 і 392, вд ч. 71/ для наліпкових бл /чч. 38 і 39, у цьому ж вд ч. 71/ [ці самі мр наклеєні по одній на кожен з цих 2-х бл]. І хоча оба ці ввд по 2 мр кожне зареєстровані в обох вищезгаданих ккт, у кт [VII] їх дочислено, видається, помилково до обох сср мр з 4-ма мр кожна. Правильна скількість мр для них - мабуть по 4 мр.

У кт [VIII] ввд мр Укр збройні сили - 40-рч, з 1957-го р., реєструються як 2 ввд: /вд ч. 72/ і /вд ч. 73/; у кт [VI] - як 1 вд (мр чч. 368-387).

У кт [VII] ввд Карпатська Україна - 20-рч зрыву, з 1959-го р., подаються як дві серії: /вд ч. 87, мр чч. 478-481/ з червоним наддруком [тоді коли в кт [VI] це вд подане як таке, що має брунатні наддрук (стор. 41, мр чч. 404-407), але "через неувагу вжито в друкарні, для частини аркушів, червону" фарбу замість брунатної]; і /вд ч. 88, мр чч. 482-485/ з чорним наддруком. Зате існування пробної ср (поданої в кт [VI] на стор. 42), у кт [VII] не згадується.

Ср мр {доповнене} /вд ч. 68/ Крайовий зв'язок - подається тепер тут, у кт [VII], як така, що має 8 мр - 6 мр з синіми цифрами номіналів, і 2 мр - з сірими; це вд, але тільки з 4-ма мр зі синіми цифрами номіналів, згадувалося, у кт [IV] з 1956-го р.

[VIII] Черговий кт з охопленими в ньому виданнями ППУ це Каталог українських недержавних марок: Доповнення ч. 3: 1964 (Шикаго - Chicago: Видавництво "Українська Філателістична Бібліотека", без дати видання [1964]). Його автор - Юліян Максимчук.

Ввд ЗПВ ППУ подаються в ньому, почавши від /мр ч. 373/ у /вд ч. /68/ з 1956-го р. [у кт [VIII] це мр ч. 413 з 1959-го р.] до /мр ч. 1170/ у /вд ч. 187/ з 1964-го р. [у кт [VIII] це мр ч. 810 з того ж р.], у розділі "5. Випуски Організації Українських Націоналістів революціонерів", у його підрозділі "Б", на стор. 22-37, і (в частині "Addenda") на стор. 54-55. Детальні дані подаються й тут, як це було в каталогах [II], [V] і [VI], але, хто проектував поодинокі ввд, подається тут тільки про перших кількох із них, а далі тільки зірдка.

Через невелику часову відстань між цим кт і попереднім - усього тільки 2 роки! - цей кт [VIII] реєструє мало нових видань, неохоплених ще, чи вже, в попередніх каталогах;. Ось вони:

3 1962-го р.:

1 вд ббл (/вд ч. 169/ УПА - 20-рч - ббл нумеровані від ч. 1 до ч. 10 - 10 ббл);

3 1963-го р.:

1 ср мрм ([/її немає в ккт [IX]/[XIII]/ Крути - 45-рч битви (спершу подано як 40-рч, що, в кт [X] виправлено на 45-рч) - мрм з червоними цифрами номіналів - 3 мм]), і

2 ввд ббл (/вд ч. 170/ Князь Володимир Великий [975-річчя хрещення Руси-України] - 1 бл, і /вд ч. 174/ Крайовий зв'язок - "Freedom, then Peace" - 1 бл); і

3 1964-го р.:

1 ср мрм (/вд ч. 187/ Т. Шевченко - 150-рч народження- обрамування мрм в різних кольорах - 12 мм).

Також треба ще повторити тут це, про що була вже мова вгорі: 4 ббл, що тут, у кт [VIII], подані під 1961-им р., а саме 20-рч першої ср мрм ОУНр (стор. 35, ббл чч. 92 і 93) і 20-рч відновлення укр. держави 30-го VI-го 1941-го р. (стор. 35, ббл чч. 94 і 95), в кт [VII] подавалися під 1941-им р. (стор. 1, /вд ч. 1, ббл чч. 1 і 2/ у цьому вд, і /вд ч. 2, ббл чч. 3 і 4/ у цьому вд), уводячи, таким чином, колекціонерів у блуд.

Ряд ввд, що були вже охоплені в раніших ккт, подаються тепер тут, у кт [VIII], під зміненими датами, а саме:

під 1959-им р. (а раніше під 1957-им - так у кт [VII]):

1 вд ббл /вд ч. 74/;

під 1959-им р. (а раніше під 1958-им - так у кт [VII]):

3 сср мрм /ввд чч. 77 [з поверненням, у кт [XI], до первісної дати - 1958], 81 і 83/, і

3 ввд ббл /ввд чч. 75, 76 і 82/; і

під 1961-им р. (а раніше під 1941-им - так у кт [VII]):

2 ввд ббл /ввд чч. 1 і 2/.

Зате ряд видань, охоплених уже в кт [VIII], відсутні ще тут, у каталозі [VIII], а саме там:

під 1961-им р.:

2 сср мрм /ввд чч. 136 і 139/, і

4 ввд ббл /ввд чч. 135, 137, 145 і 146/; і там

під 1962-им р.:

2 сср мрр /ввд чч. 151 і 158/, і

7 ввд ббл /ввд чч. 148, 154, 155, 156, 157, 160 і 162/ - усі вони виринуть згодом, у кт [IX], під 1963-им р.

Слід тут згадати ще такі різниці між ккт [VIII] і [VII]:

У кт [VIII] ввд у пам'ять І. Телеги й О. Ольжича з 1962-го р. це ввд ббл /вд ч. 152, бл ч. 105; і вд ч. 153, бл ч. 106/; зате тут, у кт. [VIII], ці ввд подаються як сср мрр (стор. 36, мрр чч. 768-777 і 778-787).

[IX] Здогадно в 1973-му р. (до цього р. охоплений в ньому матеріал) ЗПВ ППУ доповнив свій кт [VIII], з 1962-го р., передрукувавши його без змін (за винятком доданих даних: про кольори поодиноких марок при ср мрр /вд ч. 17, мрр чч. 63-67/ з 1951-го р., ср мрр /вд ч. 65, ббл чч. 32-35/ з 1956-го р.; про варіанти мрр у /вд ч. 83/ з 1958-го р.; про роди паперу у /вд ч. 109/ з 1960-го р.; і про тип паперу й призначення мрр на ббл /ввд чч. 152 і 153/ до вжитку як окремі мрр), доповнивши до нього ще ряд ввд з 1962-го р. Й допровадивши охоплення ввд до 1973-го р., не змінюючи при цьому назви цього кт, так що його назва була надалі Каталог поштових марок Підпільної Пошти України: 1962 (Без місця видання [Шикаро]: Закордонний Поштовий Відділ Підпільної Пошти України, без дати видання [1973?]), отже зі зміненою датою вд, хоча це на цьому кт не позначене. Тепер цей кт мав 15 сторін, з новими ввд мрр і ббл, почавши від /вд ч. 163 бл ч. 120/, і доводячи їх до /вд ч. 436, бл ч. 473/.

У ньому подаються такі нові видання, що не були вже охоплені в каталозі [VIII]:

з 1962-го р.:

2 сср мрр (/вд ч. 164/ Л. Ребет 5-рч смерти - [обрамлення й написи на мрр кармінові або чорні] - [пробна ср в інших кольорах тут не реєструється] - 4 мрр, і /вд ч. 166/ Жінкам-героїням [виступу в концентраційному таборі СССР в Кінгірі] - [рисунок чорний] - 8 мрр), і

4 ввд ббл (/вд ч. 163/ Митрополит-мученик Й. Сліпий - [у кт подано, що це] наліпкове вд [це неправильна інформація! мр на бл - надрукована на ньому] - 1 бл, /вд ч. 165/ Л. Ребет [5-рч смерти] - "Героям слава" - 1 бл, /вд ч. 167/ Жінкам-героїням [виступу в концентраційному таборі СССР в Кінгірі] - 1 бл, і /вд ч. 168/ Плекаймо [на бл: За] укр. культуру - 1 бл);

з 1963-го р.:

3 серії марок (1-ша УД УНА - 20-рч - 10 мрр, /вд ч. 177/ Л. Українка - 50-рч смерти - [з текстом "Л. У. / Тризуб / 1963" на містку між 9-ма горішніми й 9-ма долішніми мрр аркушів] - [для розрізнення цієї ср від тодіжних з нею за своїми рисунком і текстом сср /вд ч. 379/, і /вд ч. 388/ - обі з 1971-го р., запозичуємо тут, з наступного кт

[Х] з 1975-го р., дані про кольори мір усіх цих сср] - 9 мір [мр ч. 1074/ - рожева/чорна/вишнева, /мр ч. 1075/ - синьозелена/буруната/темнозеленосиня, /мр ч. 1076/ - сіросиня/сепія/темносиня, і /мр ч. 1077/ - яснобузкова/гранатова/вишнева] - 4 мір, і /вд ч. 181/ Князі України - [рисунки кармінові, написи чорні, горіховий орнамент по краях марок і аркушів; без причіпок] - - 9 мір), і

7 ввд бл (/вд ч. 171/ Укр. Пласт - Джемборі '63 - 1 бл, /вд ч. 172/ Тиждень Поневолених Націй II - '63] - 1 бл, /вд ч. 175/ Стріляцька Дивізія "Галичина" - 20-річчя - 1 бл, /вд ч. 176/ Олімпіада '64 - 1 бл, /вд ч. 178/ Україна проти русифікації - 1 бл, /вд ч. 179/ Україна проти переслідування церков у ССРС - 1 бл, і /вд ч. 180/ Україна проти російсько-большевицької окупації - 1 бл);

з 1964-го р.:

11 сср мір (/вд ч. 183/ За об'єднання ОУН - 4 мір, /вд ч. 185/ [XVIII] Олімпіада '64 - зимова - [кольори тла такі ж, як на рисунках і текстах мір, але темніші від них] - 12 мір, /вд ч. 186/ [XVIII] Олімпіада '64 - зимова- з рисунками на чорному тлі - 12 мір, /вд ч. 188/ УСС - Золотий ювілей - з рисунком архангела - 6 мір, /вд ч. 189/ УСС - Золотий ювілей - з рисунком хреста й меча - 6 мір, /вд ч. 191/ Т. Шевченко - Відслонення пам'ятника [Йому] в Вашингтоні [наддрукова] - 12 мір [дані про скількість мір цієї серії подані тут незадовільно: існує 12 мір з укр. наддруками, 12 мір з англійськими наддруками і 12 мір з наддруком тільки дат "1814 1964" та вінків у долі, і тому не реєструвати цих мір під іхніми осібними чч., тобто не брати тут цих різниць щодо мов наддруків до уваги, не говорячи вже про наддруки тільки дат та вінків, не співпадає зі способом реєстрування мір, у кт [VII], тобто в кт цього ж ЗПВ ППУ, раніше там зареєстрованих ввд з різними мовами, як от /ввд чч. 91 і 92/ з 1959-го р.], /вд ч. 192/ Броди - 20-річчя битви - 6 мір, /вд ч. 196/ В. Шекспір 400-рч [народження] - [мір у 3-ох кольорах, один з яких, на всіх мір, - жовтий] - 6 мір, /вд ч. 197/ Російська окупація в Україні - Спалення Бібліотеки УАН у Києві - [для розрізнення цієї ср від тогожних з нею за своїми рисунком і текстом сср /вд ч. 214/ з 1965-го р., /вд ч. 259/ з 1967-го р., і /вд ч. 286/ з 1968-го р. запозичуємо тут, з наступного кт [Х] з 1975-го р., дані про кольори мір усіх цих сср] - [кольори рамки/будинку й тексту на мір: /мр ч. 1236/ блакитний/чорний, /мр ч. 1237/ сірий/карміновий, /мр ч. 1238/ яснобузковий/чорносиній, /мр ч. 1239/ попелястий/карміновий, /мр ч. 1240/ синій/темнобронзовий, і /мр ч. 1241/ сірий/волошковий] - 6 мір [дані про скількість мір цієї ср подані тут теж незадовільно: ср має 6 мір з укр. написами (основна ср) і 6 мір з англійськими; ця різниця така ж, як між мір з наддруками в різних мовах, і тому ці мір з написами в двох мовах, по одній мові на кожному ввд, повинні також бути каталоговані як осібні ввд, /вд ч. 198/ [XVIII] Олімпіада '64 - літна - 12 мір, і А. Мельник - жалібна - 6 мір [наявні в цьому ввд різниці в деталях орнаменту рисунку не беруться до уваги], і

11 ввд ббл (/вд ч. 182/ [Укр.] Національний гімн - 100-рч - 1 бл, /вд ч. 184/ [ХVIII] Олімпіада '64 - 2 ббл, /вд ч. 190/ УСС Золотий ювілей - 2 ббл, /вд ч. 193/ Броди - 20-рч битви - 1 бл, /вд ч. 194/ Тиждень поневолених націй III - '64 - 1 бл, /вд ч. 195/ Крайовий зв'язок - "Свобода народам" - 1 бл, /вд ч. 199/ Європа '64 - 5 ббл, /вд ч. 200/ [ХVIII] Олімпіада '64 - [літна] - 2 блбл, /вд ч. 201/ С. Бандера 5-рч смерти - 1 бл, /вд ч. 203/ Російська окупація в Україні - Спалення Бібліотеки УАН у Києві - 1 бл, і /вд ч. 204/ День укр. поштової mr ['64] - 1 бл);

з 1965-го р.:

9 сср мрр (/вд ч. 205/ Різдво '65 - 4 мрр, /вд ч. 209/ Вільна Україна - вільна Європа - 3 мрр, /вд ч. 211/ Т. Чупринка - 15-рч смерти - [мир без вінка, як /вд ч. 106/ з 1960-го р., але з іншими кольорами] - 6 мрр, /вд ч. 212/ Т. Чупринка - Великий пластун - 15-річчя смерти - [мир, як /вд ч. 107/ з 1960-го р., з зеленим вінком і з іншими кольорами] - 6 мрр, /вд ч. 214/ Російська окупація в Україні - Спалення Бібліотеки УАН у Києві - [рисунки як на ср мрр /вд ч. 197/ з 1964-го р., з іншими кольорами] - [кольори рамки/будинку я тексту на мрр: /мр ч. 1354/ жовтий/темнобрунатний, /мр ч. 1355/ рожевий/сірозелений, /мр ч. 1356/ цитрино-вий/чорнозелений, /мр ч. 1357/ зелений/темнобрунатний/(і полум'я: карміновий), /мр ч. 1358/ жовтий/карміновий, і /мр ч. 1359/ рожевий/чорносиній/(і полум'я: червоний)] - 6 мрр [як уже сказано вгорі про ср мрр /вд ч. 197/ з 1964-го р., дані про скількість мрр цієї ср подані я тут незадовільно: ця ср, що має інші кольори, має 6 мрр з англійськими написами (основна ср) і 6 мрр з укр. написами, і тому, як аргументується вгорі, ці мрр з написами в двох мовах, по одній мові на кожному вд, повинні також бути каталоговані як осібні ввд], /вд ч. 216/ УСС Маківка - 50-річчя битви - [орли в різних кольорах] - 6 мрр, /вд ч. 219/ УНА 20-річчя - 10 мрр, /вд ч. 221/ Жінкам-героїям - [рисунок у середині мрр в різних кольорах] - 8 мрр, і /вд ч. 222/ [Князі України - вд, що його ППУ видала для Школи і Курсів українознавства при Школі] ім. св. Юра в Бостоні, Месачузетс, США - [рисунки темносині, написи під марками червоні, а по краях аркуша - зелені, горіховий орнамент по краях марок і аркуша; без причіпок] - 9 мрр), і

10 ввд ббл (/вд ч. 206/ Крайовий зв'язок - "Свобода людині" - 1 бл, /вд ч. 207/ Князі України - 9 мр на бльоку [кожна - в іншому кольорі] - 1 бл, /вд ч. 208/ Князь Святослав Завойовник - 1000-рч - 1 бл, /вд ч. 210/ Вільна Україна - вільна Європа - 1 бл, /вд ч. 213/ Олімпіада '64 - зимова - з 12 мрр без номіналів) - 1 бл, /вд ч. 215/ ОН 20-рч - 2 ббл, /вд ч. 216/ УСС - Маківка 50-рч битви - 1 бл, /вд ч. 218/ Тиждень поневолених націй III - '65 - 1 бл, /вд ч. 220/ УНА [20-рч] - 1 бл, і /вд ч. 223/ День укр. поштової mr ['65] - 1 бл);

з 1966-го р.:

6 сср мрр (/вд ч. 225/ I. Франко 50-рч смерти - портрет без обрамування - 12 мрр, /вд ч. 227/ I. Франко 50-рч смерти - портрет в

обрамуванні; ясні кольори - 6 мікр, Князі України - мікр брунатні й жовті, з причіпками - 9 мікр, /вд ч. 233/ С. Петлюра [40-рч смерти] - 6 мікр, УСС Маківка [50-річчя битви] - чорні орли - 6 мікр, і I. Франко - мікр як /вд ч. 227/ [портрет в обрамуванні] - темні кольори - 6 мікр), і 13 ввд ббл (/вд ч. 224/ За державність - 1 бл, /вд ч. 226/ Укр. Пласт - 55-рч - 1 бл, /вд ч. 228/ Тиждень поневолених націй [IV - '66] - 1 бл, /вд ч. 230/ II.I Франко - революціонер - з 9-ма мікр - 1 бл, /вд ч. 231/ II.I Франко - каменяр - з 9-ма мікр - 1 бл, /вд ч. 232/ II.I Франко - Мойсей - з 9-ма мікр - 1 бл, /вд ч. 234/ Крайовий зв'язок - "Вставайте, кайдани порвіте!" - 1 бл, /вд ч. 235/ С. Петлюра 40-рч смерти - 1 бл, /вд ч. 236/ I. Франко революціонер - каменяр - Мойсей - по 3 мікр на кожному бл) - з ббл, /вд ч. 238/ УСС Маківка - [50-річчя битви: 1915-1965] - мікр срібні - 2 ббл, /вд ч. 239/ Акт 30-го VI-го 1941-го р. - 2 ббл, /вд ч. 240/ Похідні групи - 25-річчя - 1 бл, і /вд ч. 242/ День укр. поштової марки [66] - 1 бл);

з 1967-го р.:

9 сср мікр (/вд ч. 244/ Пластове джемборі в Айдаго, США - 4 мікр, /вд ч. 251/ Плекайте укр. музику - 10 мікр, /вд ч. 253/ Корпус Січових Стрільців - 50-рч - 8 мікр, /вд ч. 259/ Російська окупація в Україні - Спалення Бібліотеки УАН у Києві - [рисунки як на сср мікр /вд ч. 197/ з 1964-го р. і /вд ч. 214/ з 1965-го р., з іншими кольорами] - [кольори рамки/будинку й тексту на мікр: /мр ч. 1715/ бузковий/сіrozелений, /мр ч. 1716/ попелястий/брунатний, /мр ч. 1717/ синій/темнобрунатний, /мр ч. 1718/ сірий-чорнозелений, /мр ч. 1719/ бузковий/чорно-синій, і /мр ч. 1720/ сірий/сіrozелений] - 6 мікр [як уже сказано вгорі про такі ж сср мікр /вд ч. 197/ з 1964-го р. і /вд ч. 214/ з 1965-го р., дані про скількість мікр цієї ср подані й тут незадовільно: ця ср, що має інші кольори, має 6 мікр з укр. написами і 6 мікр з англійськими написами, і тому, як аргументується вгорі, її мікр з написами в різних мовах, по одній мові на кожному вд, повинні також бути каталоговані як осібні ввд], /вд ч. 263/ Січові Стрільці - 50-рч (мікр в інших кольорах, ніж ср мікр /вд ч. 253/ до цієї ж річниці з цього ж року; ср видана для Ювілейного Комітету Січових Стрільців) - 4 мікр, /вд ч. 264/ Л. Ребет - 10-рч смерти - портрет у срібних рамках - 4 мікр, /вд ч. 267/ СКВУ - 10 мікр, /вд ч. 269/ Укр. збройні сили - 1917-67 - 10 мікр, і /вд ч. 271/ УПА - 25-рч - 8 мікр), і

25 ввд ббл (/вд ч. 243/ 1917 - Рік укр. відродження - 2 ббл, /вд ч. 245/ Укр. Пласт - 1912-67 - "За пластову славу" - 1 бл, /вд ч. 246/ Похідні групи - 25-рч - 1 бл, /вд ч. 247/ Л. Ребер 10-рч смерти - "Pro patria" - 1 бл, /вд ч. 248/ За вою і культуру України [67] - 1 бл, /вд ч. 249/ Князі України - "Слава укр. зброї" - мікр без причіпок - 1 бл, /вд ч. 250/ УПА - 2 ббл, /вд ч. 252/ УСС 1917-67 [з 1 мікр на бл] - 1 бл, /вд ч. 254/ Конгрес Світової Антикомуністичної Ліги на Формозі - 2 ббл, /вд ч. 255/ Фінляндія - Україна 1917-67 - 2 ббл, /вд ч. 256/ Крайовий зв'язок - "На сході ми" - 1 бл, /вд ч. 257/ Тиждень поневолених націй -

292/ І[-ша] УД УНА - 25-рч - 2 ббл, /вд ч. 293/ Організація Державного Відродження України - 40-рч - [на маргінесі бл: "1928 На чужині але у боротьбі - 1968", на мрр бл: "Далека ти, а близька нам"] - 1 бл, /вд ч. 294/ Тиждень поневолених націй [VI - '68] - 1 бл, /вд ч. 296/ Берестейський мир - 1918-68 - 1 бл, /вд ч. 297/ За волю і культуру [України; '68] - 1 бл, /вд ч. 298/ Дипломатичні взаємини України ['68] - 3 ббл, /вд ч. 300/ Крайовий зв'язок - "За честь, за славу, за народ" - 1 бл, /вд ч. 302/ Олімпіада '68 - літна - 4 ббл, /вд ч. 303/ Укр. Вільне Козацтво ['68] - 1 бл, /вд ч. 304/ УСС - Маківка-Львів - 1918-68 - 1 бл, /вд ч. 305/ [Укр.] Державний гімн - 1 бл, /вд ч. 306/ "Просвіта" - 1868-1968 - 2 ббл, /вд ч. 308/ Листопадовий зрыв - 2 ббл, /вд ч. 309/ [П.] Болбочан - Похід на Крим - 2 ббл, /вд ч. 311/ Плекайте [За] укр. культуру ['68] - 1 бл, /вд ч. 313/ Поштові марки УНР - 2 ббл, /вд ч. 314/ ОН - Міжнародний рік прав людини - 2 ббл, /вд ч. 315/ Чорне море - 1918-68 - 2 ббл, /вд ч. 316/ Універсали УНР ['68] - 1 бл, /вд ч. 317/ Укр. Галицька Армія - 2 ббл, /вд ч. 318/ Рік самостійності - 1918 [рисунки на білому тлі] - 2 ббл, /вд ч. 319/ Не забувай про Україну - 1 бл, /вд ч. 320/ Укр. Червоний Хрест - 2 ббл, і /вд ч. 324/ День укр. поштової мр ['68] - 1 бл);

з 1969-го р.:

6 сср мрр (/вд ч. 326/ Різдво '69 - 6 мир, /вд ч. 332/ Велика еміграція - 2 мрр, /вд ч. 333/ Укр. збройні сили - 1919-69 - 10 мрр, /вд ч. 339/ Київ наш! - 4 мрр, /вд ч. 354/ В'їзд гетьмана [Б.] Хмельницького до Києва - 8 мрр, і /вд ч. 358/ Велика еміграція - наддрукове вд на ср мрр /вд ч. 100/ з 1959-го р. - 4 мрр), і

29 ввд ббл (/вд ч. 325/ Рік соборності - 1919 - 2 ббл, /вд ч. 327/ Універсали УНР ['69] - 1 бл, /вд ч. 328/ Наші корені в Україні [так на мрр бл; на маргінесі бл: "1919-69 / На крові герів виростуть нові борці"] - 1 бл, /вд ч. 329/ Дипломатичні взаємини України ['69] - 3 ббл, /вд ч. 330/ Чорне море - 2 ббл, /вд ч. 331/ На пам'ятку Мазепинського року - 1 бл, /вд ч. 334/ За волю і культуру [України; '69] - 1 бл, /вд ч. 335/ Тиждень поневолених націй [VII - '68] - 1 бл, /вд ч. 336/ Укр. Вільне Козацтво - 1 бл, /вд ч. 337/ Чортківська оfenзива - 2 ббл, /вд ч. 338/ Київ наш! - 2 ббл, /вд ч. 340/ Чотирокутник смерти - 2 ббл, /вд ч. 341/ 1-ий Зимовий похід - 2 ббл, /вд ч. 342/ ОУН - 1929-69 - 2 ббл, /вд ч. 343/ Європа 1918/19-68/69 - 1 бл, /вд ч. 344/ [Укр.] Державний гімн - 5 ббл, /вд ч. 345/ На сході ми! - 2 ббл, /вд ч. 346/ Карпатська Україна - 1939-69 - 2 ббл, /вд ч. 347/ С. Бандера 1959-69 - 1 бл, /вд ч. 348/ А. Мельник - 1964-69 - "Героям слава" - 1 бл, /вд ч. 349/ Укр. Автокефальна Православна Церква - 1919-69 - 2 ббл, /вд ч. 350/ І. Котляревський - 2 ббл, /вд ч. 351/ Броди [25-рч битви] - 1944-69 - 2 ббл, /вд ч. 352/ Аполльо XI - 2 ббл, /вд ч. 353/ Плекайте укр. культуру ['69] - 1 бл, /вд ч. 355/ В'їзд гетьмана [Б.] Хмельницького до Києва - 2 ббл, /вд ч. 356/ Герби укр. земель - 2 ббл, /вд ч. 357/ ППУ - 1949-69 - 4 ббл, і /вд ч. 359/ День укр. поштової мр ['69] - 1 бл);

з 1970-го р.:

3 сср мрр (/вд ч. 365/ Т. Чупринка - 3 мрр, /вд ч. 366/ Т. Чупринка - "Великий пластун" - 3 мрр, і /вд ч. 371/ Україна I - 7 мрр), і 10 ввд ббл (/вд ч. 360/ Рік змагань - 2 ббл, /вд ч. 361/ Універсали УНР ['70] - 2 ббл, /вд ч. 362/ За волю і культуру [України; '70] - 1 бл, /вд ч. 363/ Дипломатичні взаємини України ['70] - 3 ббл, /вд ч. 364/ Тиждень поневолених націй [VIII - '70] - 1 бл, /вд ч. 367/ Плекайте укр. культуру ['70] - 1 бл, /вд ч. 368/ Незнаному воїнові - 8 ббл, /вд ч. 369/ ОН - 25-рч - 2 ббл, /вд ч. 370/ Укр. Конгресовий Комітет [у США] - 2 ббл, і /вд ч. 372/ День укр. поштової мр ['70] - 1 бл);

з 1971-го р.:

4 ср мрр (/вд ч. 379/ Л. Українка - 1871-1971 [з текстом "Л. У. / [тризуб] / 1971" на містку між 9-ма горішніми й 9-ма долішніми мр аркушів] - 4 мрр [/мр ч. 3029/ - жовта/кармінова/темнозелена, /мр ч. 3030/ - рожева/ультрамаринова/темнозелена, /мр ч. 3031/ - ясножовтозелена/гранатова/червона/, і /мр ч. 3032/ - бежова/броннатна/чорна], /вд ч. 381/ Укр. Пласт - 1911-71 - 6 мрр, /вд ч. 384/ Укр. збройні сили - 10 мрр, /вд ч. 388/ Л. Українка [з таким же текстом "Л. У. [тризуб] 1971" на містку між 9-ма горішніми й 9-ма долішніми мр аркушів, як на ср /вд ч. 379/ з цього ж р., але мр в інших кольорах] - 8 мрр [мабуть помилка; повинно бути 4 мрр] - [/мр ч. 3107/ - ясножовтва/чорносиня/ червона, /мр ч. 3108/ - бежова/синя/чорна, /мр ч. 3109/ ясножовтозелена/кармінова/темнозелена, і /мр ч. 3109/ - рожева/броннатна/чорнозелена], і

14 ввд ббл (/вд ч. 373/ Рік повстань - 2 ббл, /вд ч. 374/ На пам'ятку Шевченківського року - 1 бл, /вд ч. 375/ В. Стефаник - 2 ббл, /вд ч. 376/ М. Леонтович - 2 ббл, /вд ч. 377/ Ukraine Philatelisten-Verband - 3 ббл, /вд ч. 378/ Дипломатичні взаємини України ['71] - 3 ббл, /вд ч. 380/ Героям Базару - 2-ий зимовий похід - 2 ббл, /вд ч. 382/ Укр. Вільний Університет - 1921-71 - 2 ббл, /вд ч. 383/ М. Шашкевич - 2 ббл, /вд ч. 385/ Тиждень поневолених націй [IX; '71] - 1 бл, /вд ч. 386/ За волю і культуру [України; '71] - 1 бл, /вд ч. 387/ Плекайте укр. культуру ['71] - 1 бл, /вд ч. 389/ Укр. Військова Організація - 2 ббл, і /вд ч. 390/ День укр. поштової мр ['71] - 1 бл);

з 1972-го р.:

4 сср мрр (/вд ч. 395/ Укр. Пласт - 6 мрр, /вд ч. 399/ [XI-та] Олімпіада '72 - зимова - I і II - по 8 мрр в кожній серії - 16 мрр, /вд ч. 406/ [XX-та] Олімпіада '72 - літна - I [жовті олімпійські кружки й проміння за рисунком зі спортсменом] - 10 мрр і /вд ч. 413/ [XX-та] Олімпіада '72 - літна - II [блакитні олімпійські кружки й проміння за рисунком зі спортсменом - 10 мрр], і

20 ввд ббл (/вд ч. 391/ Рік підпілля - 2 ббл, /вд ч. 392/ УПА - 1942-72 - 2 ббл, /вд ч. 393/ Г. Сковорода - 2 ббл, /вд ч. 394/ За одну церкву! - 3 ббл, /вд ч. 396/ Б. Лепкий - 2 ббл, /вд ч. 397/ Дипломатичні

взаємини України [72] - 3 ббл, /вд ч. 398/ Жінкам-героїням - 1 бл, /вд ч. 400/ Тиждень укр. культури - 2 ббл, /вд ч. 401/ Олімпіада '72 - зимова - по 9 мір на кожному бл - 2 ббл, /вд ч. 402/ Тиждень поневолених націй [Х; '72] - 1 бл, /вд ч. 403/ Україна проти русифікації - 1 бл, /вд ч. 404/ Україна проти переслідування церков - 1 бл, /вд ч. 405/ Україна проти російської окупації - 1 бл, /вд ч. 407/ Плекайте укр. культуру - 1 бл, /вд ч. 408/ Плекайте укр. традиції - 1 бл, /вд ч. 409/ М. Лисенко - 2 ббл, /вд ч. 410/ Зимові олімпіяди - 1952-72 - по 6 мір на кожному бл - 6 ббл, /вд ч. 411/ ССРС - ганьба ХХ-го сторіччя - 2 ббл, /вд ч. 412/ Літні олімпіяди 1952-72 - по 6 мір на кожному бл - 6 ббл, і /вд ч. 414/ День укр. поштової марки [72] - 1 бл); і з 1973-го р.:

5 сср мір (/вд ч. 415/ Дух України - 6 мір, /вд ч. 419/ НТШ 1873-1973 - 6 мір [ця ср охоплена тут неправильно, бо вона має 6 мір з рисунком прапора, і 6 мір з портретом Т. Шевченка в колі, разом, отже, 12 мір], /вд ч. 426/ Голод в Україні - злочин Москви - 8 мір, /вд ч. 431/ СКВУ II - 10 мір, і /вд ч. 436/ Україна II - 7 мір, і

17 ввд ббл (/вд ч. 416/ Дух України - 2 ббл, /вд ч. 417/ Пам'ятайте Вінницю! - 2 ббл, /вд ч. 418/ Дипломатичні взаємини України [73] - 3 ббл, /вд ч. 420/ НТШ - 2 ббл, /вд ч. 421/ Плекайте укр. традиції - 2 ббл, /вд ч. 422/ На Сході ми! - 2 ббл, /вд ч. 423/ Укр. театр - 2 ббл, /вд ч. 424/ Тиждень поневолених націй [XI; '73] - 1 бл, /вд ч. 425/ Тиждень жалоби - Голод в Україні - 1933-73 - 2 ббл, /вд ч. 427/ Голод в Україні - злочин Москви - 2 ббл, /вд ч. 428/ За волю і культуру [України; '73] - 1 бл, /вд ч. 429/ АБН - 30-рч - 2 ббл, /вд ч. 430/ Плекайте укр. культуру - 1 бл, /вд ч. 432/ СКВУ II - 2 ббл, /вд ч. 433/ Україна проти російського терору - 2 ббл, /вд ч. 434/ [Назва ббл цього вд не подана: стор. 15, вд ч. 435, ббл ч. 471 і 472] - 2 ббл, і /вд ч. 436/ День укр. поштової марки [73] - 1 бл).

Відсутні, в цьому каталогі [IX], є такі, подані вже деінде ввд:
під 1963-им р.:

[1 ср мір (Крути - 45-рч битви - 3 мір [подана, спершу помилково, як 40-рч (у кт [VIII], на стор. 37, мір чч. 790-792 цього кт), що (в наступному кт [XI], на стор. 10) виправлене на 45-рч]), і

[1 вд ббл (Пластове джемборі в Греції "Scout Jamboree - Greece 1963" - 1 бл [з 1-им варіянтом на іншому папері; подане в наступному кт [XI], на стор. 31-32, бл ч. 134, мір чч. 974-983]); і

під 1969-им р.:

[1 ср мір (В. Шекспір - 400-рч народження - біле тло за портретом поета - 6 мір [подана в наступному кт [XI], на стор. 49, мір чч. 1811-1816])].

Далі, варто тут повторити, що для /вд ч. 191/ Т. Шевченко - Відслонення пам'ятника в Вашингтоні [наддрукова ср], у цьому кт з 12-ма мір [скількість мір цієї ср подані незадовільно: існує 12 мір з укр. надруками, 12 мір з англійськими надруками і 12 мір з надруком

тільки дат "1814 1964" та вінків удолі, і тому не реєструвати цих мрп під їхніми осібними чч., тобто не брати тут цих різниць щодо мов наддруків до уваги, не говорячи вже про наддруки тільки дат та вінків, не співпадає зі способом реєстрування ввд у попередньому кт [VIII], тобто в кт цього ж ЗПВ ППУ, отже раніше там зареєстрованих ввд з різними мовами, як от /ввд чч. 91 і 92/ з 1959-го р.].

При 4-ох сср мрп: /ввд ч. 197/ з 1964-го р., /вд ч. 214/ з 1965-го р., /вд ч. 259 з 1967-го р., і /вд ч. 286/ з 1968-го р./ Російська окупація в Україні - Спалення Бібліотеки УАН у Києві, подається, що кожна з цих сср має 6 мрп; ці дані неправильні: кожна з цих сср має по 6 мрп з укр. написами і 6 мрп з англійськими, чи навпаки; ця різниця така ж, як між марками з наддруками в різних мовах, і тому марки з написами в різних мовах повинні й тут бути каталоговані як осібні видання.

Крім того, тому, що /мр ч. 1357/ з /вд ч. 197/ з 1964-го р. є тотожна, за своїми кольорами, з /мр ч. 2000/ з /вд ч. 286/ з 1968-го р., і /мр ч. 1359/ з /вд ч. 197/ з 1964-го р. є тотожна, за своїми кольорами, з /мр ч. 2002/ з /вд ч. 286/ з 1968-го р., розрізнати їх можна тільки тоді, коли доступні цілі аркуші цих ввд, що мають, ліворуч, 9 мрп тих же кольорів (8 мрп з текстом англійською мовою і 1 мрп з текстом - українською), а, праворуч, 9 мрп з іншими кольорами (знову ж, 8 мрп з текстом англійською мовою і 1 мрп з текстом - українською), з містком між обома пів-аркушами, або й без нього, чи доступні бодай середні частини цих аркушів, з наявними на них мрп пів-аркуша, що на цілому аркуші - ліворуч, і пів-аркуша, що на цілому аркуші - праворуч; тоді ліворуч /мр ч. 1357/ є цитринова/чорно-зелена /мр ч. 1356/, а ліворуч /мр ч. 2000/ є цитринова/темно-синя /мр ч. 1999/; і ліворуч /мр ч. 1359/ є жовта/кармінова /мр ч. 1358/, а ліворуч /мр ч. 2002/ є жовта/сіро-зелена /мр ч. 2001/.

Урешті, для /вд ч. 110/, для якого, в кт [IX] подавалося, що це 1 бл /бл ч. 65/, тут, у кт [IX], ця помилка виправляється: тепер це вд має 2 блбл /бл чч. 65 і 65a/.

[X] Незабаром після появи кт [IX] вийшов у світ Каталог українських недержавних марок: Доповнення ч. 4: 1975 (Шикаго - Chicago: Видавництво "Українська Філателістична Бібліотека", 1975), останній кт Юліяна Максимчука. Ввд ЗПВ ППУ охоплені в ньому на стор. 28-50 (від /мр ч. 431/, що на /бл ч. 44, вд ч. 79/ з 1958-го р. [у кт [X] це мр ч. 818, що на бл ч. 112 з 1963-го р.] до /мр ч. 3230/, що на /бл ч. 415, бл ч. 398/ з 1972-го р. [у кт [X] це мр ч. 1842, що на бл ч. 225 з цього ж р.]), і в частині "Addenda", на стор. 98-102 (від /мр ч. 1074, вд ч. 177/ з 1963-го р. [у кт [X] це мр ч. 1843 з 1973-го р.] до /мр ч. 3475/, що на /бл ч. 449, вд ч. 418/ з 1973-го р. [у кт [X] це мр ч. 1971, що не бл ч. 246 з 1974-го р.]).

Через невелику часову відстань цього кт від попереднього [IX] нових ввд в ньому небагато, і дані про датування багатьох ввд, головно цих, що з'явилися в 1963-67-их рр. для мір і, хоча в менший мірі, з цього ж проміжку часу для бл., співпадають.

Нові видання, зареєстровані вперше в цьому каталозі, це вже вгорі згадані видання, що не були охоплені в кт [IX] під рр., які він охоплював:

з 1963-го р.:

1 ввд бл (Пластове джемборі в Греції - 1 бл [з 1 варіантом на іншому папері; подане тут на стор. 31-32, бл ч. 134]); і

з 1969-го р.:

1 ср мір (В. Шекспір - 400-рч народження - мір в інших кольорах, ніж /вд ч. 196/ з 1964-го р. з білим тлом за портретом поета - 6 мір [подана на стор. 49, мір чч. 1811-1816]); і

ввд з пізнішого часу, що не були вже охоплені в кт [IX]:

з 1974-го р.:

2 сср мір (/вд ч. 365 / [= виправлено на] ч. 440/ Спілка Української Молоді в Америці - 25-рч заснування - 6 мм, і /вд ч. 364 / ч. 439/ ВПС - 100-рч - 16 мм [так правильно, на стор. 101, мір чч. 1935-1950 цього кт; у кт [XII] подається, помилково, що ця ср має 8 мір].

Зате багато ввд, що були вже охоплені в раніших ккт, подаються тепер тут, у кт [X], під зміненими датами, а саме:

під 1958-им р.:

сср мір: /вд ч. 77/ - з 1959-го р. [у кт [VIII], стор. 23, мір чч. 430-435], повертає тепер, у кт [X] - стор. 10, до 1958-го р.;

під 1963-ім р.:

сср мір: /ввд чч. 136 і 139/ - обі з 1961-го р., і /ввд чч. 151, 158, 164, і 166/ - усі з 1962-го р., і

ввд бл: /вд ч. 79/ з 1958-го р., /ввд чч. 135, 137, 145, і 146/ - усі з 1961-го р., /ввд чч. 148, 154, 155, 156, 157, 160, 162, 163, 165, 167, і 168/ - усі з 1962-го р.;

під 1973-ім р.:

сср мір: /вд ч. 177/ - з 1963-го р., /вд ч. 379/ - з 1971-го р., і /ввд чч. 399, 406, і 413/ - усі з 1972-го р.;

під 1974-им р.:

сср мір: /вд. ч. 419/ - з 1973-го р., і

ввд бл: /вд ч. 275/ - з 1967-го р., /вд ч. 298/ - з 1968-го р., /вд ч. 329/ - з 1969-го р., /вд ч. 363/ - з 1970-го р., /вд ч. 378/ - з 1971-го р., /вд ч. 397/ - з 1972-го р., і /вд ч. 418/ - з 1973-го р.

Ср мір ППУ /вд ч. 222, мір чч. 1411-1419/ Князі України, з 1965-го р. [рисунки темносині, написи під мір червоні, по краях аркуша - зелені, горіховий орнамент по краях мір і аркуша; без причіпок], що їх ППУ видала для Школи [і Курсів українознавства при Школі] ім. св. Юра в Бостоні, тут, у кт [X], подане, як видання бл (стор. 78, бл ч. 1), при чому, однаке, не як видання ППУ, а як видання цієї Школи.

У кт [IX] тільки одна ср мір /вд ч. 20, мір чч. 78-81/ з 1952-го р. описувалася, як "доземі ленти", не виділюючи, отже, того вд в окрему категорію, і термін "ленти" більше не вживався; це вд не виділювалося в окрему категорію й у кт [VI], хоча і там вживався термін "стяжка", відповідаючи там, однаке, радше поняттю "аркуш[ик]" (стор. 57, мір чч. 76-79). Зате кт [XI] уводить новий термін "стяжка" як осібну категорію зі своїм власним нумеруванням (стп для поземих стяжок, і стп для доземих стяжок), що мають різнопородні мір з маргінесом без текстів навколо них, чим вони різняться від спільнодруків, які не мають маргінесів, чи мають маргінес тільки з однієї чи двох сторін, коли вони виділені з краю аркуша мір (хоча можуть мати місток між двома мір), і які, тому, є тільки частинами, виділеними з аркушів мір, тоді коли стяжки це своєрідні мініятурні аркушки, що не мають текстів, тоді коли на пропам'ятних блл наявні звичайно тексти, нанесені на їхніх маргінесах (хоча деякі блл ППУ не також мають текстів).

У кт [X] реєструються такі поземі стяжки [= стп], неохоплені в кт [IX] (крім стп 13, 14, і 15, які, в кт [IX], подаються як /блл чч. 180, 181, і 182, вд ч. 236):

під 1965-им р.:

стп 1 - з /мір ч. 1171 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1177, вд ч. 189/, стп 2 - з /мір ч. 1172 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1178, вд ч. 189/, стп 3 - з /мір ч. 1173 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1179, вд ч. 189/, стп 4 - з /мір ч. 1174 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1180, вд ч. 189/, стп 5 - з /мір чч. 1175 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1181, вд ч. 189/, стп 6 - з /мір ч. 1176 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 188/ і /мір ч. 1182, вд ч. 189/, стп 7 - з /мір ч. 1177 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1171, вд ч. 188/, стп 8 - з /мір ч. 1178 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1172, вд ч. 188/, стп 9 - з /мір ч. 1179 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1173, вд ч. 188/, стп 10 - з /мір ч. 1180 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1174, вд ч. 188/, стп 11 - з /мір ч. 1181 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1175, вд ч. 188/, і стп 12 - з /мір ч. 1182 [а може з 2-ма такими мір?], вд ч. 189/ і /мір ч. 1176, вд ч. 188/ - усі тут, у кт [X], на стор. 34 з мір, чч. яких тут 1089-1094 [по 1-ій мір, або по 2-і? мір] і мір чч. 1095-1100 для стп 1-6; і з мір, чч. яких тут 1095-1100 [по 1-ій мір, або по 2-і? мір] і мір чч. 1089-1094 для стп 7-12;

під 1966-им р.:

стп 13 - з /мір чч. 1507-1509 на бл ч. 180, вд ч. 236/ [як на /ввд чч. 230, 231, і 232/, але в інших кольорах, ніж ці, що на цих ввд], стп 14 - з /мір чч. 1510-1512 на бл ч. 181, вд ч. 236/ [як на /ввд чч. 230, 231, і 232/, але в інших кольорах, ніж ці, що на цих ввд і на /ввд стп 13/], і стп 15 - з /мір чч. 1513-1515 на бл ч. 182, вд ч. 236/ [як на /ввд чч. 230, 231, і 232/, але в інших кольорах, ніж ці, що на цих ввд і на /ввд стп 13 і 14/] - усі тут, у кт [XI], на стор. 41 з мір, чч. яких тут

1375-1383;

під 1968-им р.:

стп 16 - з 2-ма /ммр чч. 2120, вд ч. 301/ і /мр ч. 2287, вд ч. 312/, стп 17 - з 2-ма /ммр чч. 2121, вд ч. 301/ і /мр ч. 2288, вд ч. 312/, стп 18 - з 2-ма /ммр чч. 2122, вд ч. 301/ і /мр ч. 2289, вд ч. 312/, стп 19 - з 2-ма /ммр чч. 2123, вд ч. 301/ і /мр ч. 2290, вд ч. 312/, стп 20 - з 2-ма /ммр чч. 21204 вд ч. 301/ і /мр ч. 2291, вд ч. 312/, стп 21 - з 2-ма /ммр чч. 2125, вд ч. 301/ і /мр ч. 2292, вд ч. 312/, стп 22 - з 2-ма /ммр чч. 2126, вд ч. 301/ і /мр ч. 2293, вд ч. 312/, стп 23 - з 2-ма /ммр чч. 2127, вд ч. 301/ і /мр ч. 2294, вд ч. 312/, стп 24 - з 2-ма /ммр чч. 2128, вд ч. 301/ і /мр ч. 2295, вд ч. 312/, стп 25 - з 2-ма /ммр чч. 2129, вд ч. 301/ і /мр ч. 2296, вд ч. 312/, стп 26 - з 2-ма /ммр чч. 2276, вд ч. 310/ і /мр ч. 2297, вд ч. 312/, стп 27 - з 2-ма /ммр чч. 2277, вд ч. 310/ і /мр ч. 2298, вд ч. 312/, стп 28 - з 2-ма /ммр чч. 2278, вд ч. 310/ і /мр ч. 2299, вд ч. 312/, стп 29 - з 2-ма /ммр чч. 2279, вд ч. 310/ і /мр ч. 2300, вд ч. 312/, стп 30 - з 2-ма /ммр чч. 2280, вд ч. 310/ і /мр ч. 2301, вд ч. 312/, стп 31 - з 2-ма /ммр чч. 2281, вд ч. 310/ і /мр ч. 2302, вд ч. 312/, стп 32 - з 2-ма /ммр чч. 2282, вд ч. 310/ і /мр ч. 2303, вд ч. 312/, стп 33 - з 2-ма /ммр чч. 2283, вд ч. 310/ і /мр ч. 2304, вд ч. 312/, стп 34 - з 2-ма /ммр чч. 2284, вд ч. 310/ і /мр ч. 2305, вд ч. 312/, і стп 35 - з 2-ма /ммр чч. 2285, вд ч. 310/ і /мр ч. 2306, вд ч. 312/ - усі тут, у кт [IX], на стор. 48 з ммр, чч. яких тут, на стор. 47-48, є 1717-1926, 1745-1754 і 1756-1775;

і такі ж доземі стяжки [= стд], неохоплені в кт [IX]:

під 1965-им р.:

стд 1 - з /мр ч. 1171 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1177, вд ч. 189/, стд 2 - з /мр ч. 1172 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1178, вд ч. 189/, стд 3 - з /мр ч. 1173 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1179, вд ч. 189/, стд 4 - з /мр ч. 1174 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1180, вд ч. 189/, стд 5 - з /мр ч. 1175 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1181, вд ч. 189/, стд 6 - з /мр ч. 1176 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 188/ і /мр ч. 1182, вд ч. 189/, стд 7 - з /мр ч. 1177 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1171, вд ч. 188/, стд 8 - з /мр ч. 1178 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1172, вд ч. 188/, стд 9 - з /мр ч. 1179 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1173, вд ч. 188/, стд 10 - з /мр ч. 1180 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1174, вд ч. 188/, стд 11 - з /мр ч. 1181 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1175, вд ч. 188/, і стд 12 - з /мр ч. 1182 [а може з 2-ма такими ммр?], вд ч. 189/ і /мр ч. 1176, вд ч. 188/ - усі тут, у кт [IX], на стор. 34 з ммр, чч. яких тут 1089-1094 [по 1-ій мр, або по 2 ммр] і ммр чч. 1095-1100 для стд 1-6; і з ммр, чч. яких тут 1095-1100 [по 1-ій мр, або по 2-ій ммр] і ммр чч. 1089-1094 для стд 7-12; і

під 1968-им р.:

стд 13 - з 2-ма /ммр чч. 2120, вд ч. 301/ і /мр ч. 2287, вд ч.

312/, стд 14 - з 2-ма /мір чч. 2121, вд ч. 301/ і /мр ч. 2288, вд ч. 312/, стд 15 - з 2-ма /мір чч. 2122, вд ч. 301/ і /мр ч. 2289, вд ч. 312/, стд 16 - з 2-ма /мір чч. 2123, вд ч. 301/ і /мр ч. 2290, вд ч. 312/, стд 17 - з 2-ма /мір чч. 2124 вд ч. 301/ і /мр ч. 2291, вд ч. 312/, стд 18 - з 2-ма /мір чч. 2125, вд ч. 301/ і /мр ч. 2292, вд ч. 312/, стд 19 - з 2-ма /мір чч. 2126, вд ч. 301/ і /мр ч. 2293, вд ч. 312/, стд 20 - з 2-ма /мір чч. 2127, вд ч. 301/ і /мр ч. 2294, вд ч. 312/, стд 21 - з 2-ма /мір чч. 2128, вд ч. 301/ і /мр ч. 2295, вд ч. 312/, стд 22 - з 2-ма /мір чч. 2129, вд ч. 301/ і /мр ч. 2296, вд ч. 312/, стд 23 - з 2-ма /мір чч. 2276, вд ч. 310/ і /мр ч. 2297, вд ч. 312/, стд 24 - з 2-ма /мір чч. 2277, вд ч. 310/ і /мр ч. 2298, вд ч. 312/, стд 25 - з 2-ма /мір чч. 2278, вд ч. 310/ і /мр ч. 2299, вд ч. 312/, стд 26 з 2-ма /мір чч. 2279, вд ч. 310/ і /мр ч. 2300, вд ч. 312/, стд 27 з 2-ма /мір чч. 2280, вд ч. 310/ і /мр ч. 2301, вд ч. 312/, стд 28 з 2-ма /мір чч. 2281, вд ч. 310/ і /мр ч. 2302, вд ч. 312/, стд 29 з 2-ма /мір чч. 2282, вд ч. 310/ і /мр ч. 2303, вд ч. 312/, стд 30 з 2-ма /мір чч. 2283, вд ч. 310/ і /мр ч. 2304, вд ч. 312/, стд 31 з 2-ма /мір чч. 2284, вд ч. 310/ і /мр ч. 2305, вд ч. 312/, і стд 32 з 2-ма /мір чч. 2285, вд ч. 310/ і /мр ч. 2306, вд ч. 312/ - усі тут, у кт [X], на стор. 48 з мір, чч. яких тут, на стор. 47-48, є 1717-1926, 1745-1754 і 1756-1775.

Дальші різниці між ккт [X] і [IX] зводяться до того, що деякі ввд наявні в одному з них, є відсутні в другому, чи навпаки; видається, що, головно в пізніх 1960-их і ранніх 1970-их рр., контакти між авторами цих двох ккт значно послабшили, через що дуже багато ввд, охоплених в кт [IX], немає в кт [X], а саме:

- з 1964-го р.:
    ввд ббл /ввд чч. 199, і 203/;
- з 1965-го р.:
    ввд ббл /ввд чч. 208, 213, і 215/;
- з 1966-го р.:
    ввд ббл /ввд чч. 228, 235, і 239/;
- з 1967-го р.:
    ср мір /вд ч. 269/, і
    ввд ббл /ввд чч. 247, 248, 250, 268, 270, 272, 273 і 274/;
- з 1968-го р.:
    сср мір /ввд чч. 278, 283, 295, 307, і 323/, і
    ввд ббл /ввд чч. 279, 282, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 296, 297, 302, 303, 306, 308, 309, 313, 314, 315, 316, 317, 319, і 320/;
- з 1969-го р.:
    сср мір /ввд чч. 332, 333, 339, 354, і 358/, і
    ввд ббл /ввд чч. 325, 327, 330, 334, 335, 336, 337, 338, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 353, 355, 356, і 357/;
- з 1970-го р.:
    сср мір /ввд чч. 365, 366, і 371/, і
    ввд ббл /ввд чч. 360, 361, 362, 367, 368, 369, і 370/;

- з 1971-го р.:
- сср мір /ввд чч. 384, і 388/, і
ввд ббл /ввд чч. 373, 375, 376, 377, 380, 382, 383, 385., 386, 387,
389, і 390./;
- з 1972-го р.:
- ср мр /вд ч. 395/, і
ввд ббл /ввд чч. 391, 392, 393, 394, 396, 400, 401, 402, 403, 404,
405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, і 414/; і
- з 1973-го р.:
- сср мір /ввд чч. 415, 426, і 435/, і
ввд ббл /ввд чч. 416, 417, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 427, 428,
429, 430, 432, 433, 434, і 436/.

Слід тут ще згадати, що таких видань ППУ, наявних у каталогі [X],
немає в каталозі [IX]:

під 1963-ім р.:

1 вд ббл (бл Пластове джемборі в Греції - бл ч. 134 з мір чч. 974-
983, з варіантом бл на іншому папері - на стор. 31-32); і

під 1969-им р.:

1 ср мір (В. Шекспір - 400-рч народження - 2-га ср до цієї річниці
- 6 мір чч. 1811-1816 - на стор. 49).

Наприкінці, треба ще виліпити дані про сср мір /ввд чч. 406 і 413/
[до ХХ-ої Олімпіади] з 1972-го р. Вони тут, у кт [X], нетільки що подані
під 1973-ім р., а й мають, за цим кт, не по 10 мір кожна, а по 20 мір
кожна, тому що в аркушах кожної з цих двох сср було по 2 мір 2-ої
супровідної ср, що створювало 4 сср по 10 мір кожна (стор. 98, мір
чч. 1851-1860, 1861-1870, 1871-1880, і 1881-1890).

[XI] У 1977-му р. появився в Бельгії, чотиромовний (французькою,
німецькою, англійською й нідерляндською мовами) кт Les Timbres des D.
P. Camps / Briefmarken aus D. P. Camps / Stamps of D. P. Camps / Post-
zegels van de D. P. Camps (Без місця видання: Club Philatélique Ches-
trolais, без дату видання [1977?]).

У цьому його автор, Андре Льонгвали [A[ndré] Longueval], охоплює,
між іншими ввд, на стор. 162-165, у розділі "Charity Issues", дві сср мір
ППУ (ОУН [символи України в боротьбі] - 4 мір, і ВПС 75-річчя - 4 мір)
- обі з 1949-го р. В описі цих ввд автор використав дані, зачерпнуті з
кт [I].

Це, покищо, одиноке каталогове джерело про ввд ЗПВ ППУ в мовах
інших, ніж українська, бо англійськомовний кт ввд ППУ, що його готово-
вить Юрій Федик, це ще покищо (у грудні 1999-го р.) справа майбутньо-
го.

[XII] ЗПВ ППУ доповнив ще раз свій кт [IX] з [1973-го?] р., передру-

кувавши його без змін, доповнивши до нього ще одну сторінку з рядом вvd з 1974-1981-их рр. (через що й припускаємо, що це доповнене вд появилося в 1981-му р.), не змінюючи при цьому назви цього кт, так що його назва була надалі Каталог поштових марок Підпільної Пошти України: 1962 (Без місця видання Шикаго Закордонний Поштовий Відділ Підпільної Пошти України, без дати видання [1981?]), отже зі зміненою датою видання, хоча це на кт не позначене.

Тепер цей кт мав на одну сторінку більше, ніж кт [IX] мабуть з 1973-го р., і на цій доданій, 16-ї сторінці реєструється 17 нових вvd мmr і ббл, нумерування яких, як і нумерування поодиноких мmr [у сср чи на ббл] і ббл, подані первісно тільки для 6-ох перших вvd з 1974-го р. (вvd чч. 362-367 з мmr [в сср чи на ббл] чч. 2695-2811 з ббл чч. 342-352), тоді коли для дальших 11 вvd (двох ще з 1974-го р. і вvd з 1975-81-их рр.) чч. для вvd і мmr первісно не було, але були чч. ббл (ббл чч. 353-361). Це помилкове нумерування виправлено частинно - тільки для чч. вvd, змінивши їх на вvd чч. 437-453, але не виправлено ні чч. мmr [в сср чи на ббл], ні чч. ббл. І так правильне нумерування повинно бути таке: вvd чч. 437-453, мmr чч. 3681-3927, і ббл чч. 474-493.

Нові вvd, охоплені тут уперше, це:

з 1974-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 366 , (= змінене на) ч. 441/ УСС - 1-ша УД УНА 1914-1944-1974 - 10 мmr), і

5 вvd ббл (/vd ч. 362 , ч. 437/ СУМ - 1924-74 - 3 ббл, /vd ч. 363 , ч. 438/ ВЛС - 100-рч - 4 ббл, /vd ч. 367 , ч. 442/ Броди - 30-рч битви - 4 ббл, /vd ч. 368 , ч. 443/ ППУ - 2 ббл, і /vd ч. 369 , ч. 444/ За волю і культуру України ['74] - 1 бл);

з 1975-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 445/ Т. Чупринка - 10 мmr), і

1 вд ббл (/vd ч. 446/ За волю і культуру України ['75] - 1 бл);

з 1976-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 447/ ХХІ Олімпіада - 54 мmr), і

1 вд ббл (/vd ч. 448/ За волю і культуру України ['76] - 1 бл);

з 1977-го р.:

1 вд ббл (/vd ч. 449/ За волю і культуру України ['77] - 1 бл);

з 1978-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 450/ АБН - 35-рч - 4 мmr);

з 1979-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 451/ ОУН 50-рч - 4 мmr [помилка; повинно бути: 8 мmr]), і

1 вд ббл (/vd ч. 452/ Аполло XIII 10-рч - [так, як дані щодо скількості мmr цього вд подані тут, а саме, що на цих ббл є 12 мmr, може ввести збирача в блуд; краще було б подати: по 4 мmr на кожному бл] - 3 ббл); і

з 1981-го р.:

1 ср мmr (/vd ч. 453/ Акт 30-го VI-го [1941-го р.] - 40-рч - 12 мmr

з причіпками).

Варто тут ще додати, що для ср мmr /вд ч. 364 + ч. 439/ з 1974-го р. (яка була вже охоплена в кт [IX]) дані щодо скількості мmr цієї ср у кт [XIII] неправильні: подається, що іх є 8, повинно бути - 16 мmr, як правильно й подано в каталозі [X] (на стор. 101, мmr чч. 1935-1950).

[XIII] Останнім кт, що реєструє ввд ЗПВ ППУ, являється Каталог українських недержавних марок ([Шарлеруа [Charleroi], Бельгія, 1987]). Це посмертне вд Максима Хом'яка.

Ввд ППУ розсипані тут по цілому кт, тому що його автор подав уесь матеріял у хронологічній послідовності (з рядом відхилень, спричинених, мабуть через помилки при виготовлюванні машинопису кт). Теж у "Додатку", на останній, 278-ій стор., три подані там ввд (з 1968-го, 1974-го, і 1975-го рр.) придержуються цієї системи.

У кт реєструються видавці (де така інформація доступна, що для видань ППУ зводиться до одного видавця - ЗПВ), дати ввд, чи ввд зubbковані, чи/і незubbковані, роди паперу (на крейдяному папері з додатком букви "а" до основного ч. чи чч.), висота накладів (яка подається, здебільша, за даними ккт II/V/VI/VIII/X), деколи заокруглено, і яка доведена до /вд ч. 364 + [= виправлено на] ч.439/ з 1974-го р. (передостаннього вд з цими даними в каталозі [X]), тоді коли подані ще в цьому ж кт [X] дані щодо висоти накладу ббл чч. 240-242 /вд ч. 275/ з 1967-го р., ббл чч. 268-270 /вд ч. 298/ з 1968-го р., ббл чч. 305-307 /вд ч. 329/ з 1969-го р., ббл чч. 359-361 /вд ч. 363/ з 1970-го р., ббл чч. 386-388 /вд ч. 378/ з 1971-го р., ббл чч. 412-414 /вд ч. 397/ з 1972-го р., і ббл чч. 447-449 /вд ч. 418/ з 1973-го р., тут, у кт [XIII], поданих сумарно, під 1974-тим р., як бл ч. 258 (на стор. 245), ці подані там дані про висоту накладів тут, у кт [XIII], уже не використовуються, і при наступних ввд ППУ даних про висоту іхніх накладів тут уже немає. Повторімо тут, що ці дані про висоту накладів дуже корисні для збирачів!

Ббл мають своє нумерування, мmr на ббл не мають своїх осібних чч. Нумерування мmr і ббл слідує хронологічному охопленню матеріялу без уваги на це, хто іхній видавець. Ряд ввд ППУ з рр., а саме з 1960-го р. (на стор. 135), з 1961-го (на стор. 178-179), з 1962-го р. (на стор. 180 і 184), з 1963-го (на стор. 186 і 191), з 1965-го р. (на стор. 189 і 201), з 1967-го р. (на стор. 223), і з 1979-го р. (на стор. 273) поміщені, помилково щодо іхньої хронологічної послідовності.

Дуже корисно, що є кольори для ввд, що іх у кт [X] уже немає. Це одиноче джерело з цими даними!

Через хронологічну організацію матеріялу ввд ППУ, що були вже охоплені в ранніших ккт, подаються тут, розсіяні по цілому кт, а саме: ввд з 1941-го р. - на стор. 27-28; ввд з 1949-го р. - на стор. 62-63; ввд

з 1950-го р. - на стор. 65; ввд з 1951-го р. - на стор. 69-72; ввд з 1952-го р. - на стор. 73-76, 78-80, і 82-83; ввд з 1953-го р. - на стор. 85-87, і 89-91; ввд з 1954-го р. - на стор. 98-100, і 105; ввд з 1955-го р. - на стор. 107-108, і 111-112; ввд з 1956-го р. - на стор. 116-121; ввд з 1957-го р. - на стор. 121-123, і 125; ввд з 1958-го р. - на стор. 129, 131-133, 135-136; ввд з 1959-го р. - на стор. 137-138, 140-146, і 178; ввд з 1960-го р. - на стор. 135, 147-153; ввд з 1961-го р. - на стор. 158-164 і 178-179; ввд з 1962-го р. - на стор. 170-172, 177, 180 і 183-184; ввд з 1963-го р. - на стор. 174, 181-184, 186 і 191; ввд з 1964-го р. - на стор. 185-189 і 191-192; ввд з 1965-го р. - на стор. 189, 195-197 і 201; ввд з 1966-го р. - на стор. 199-201 і 204; ввд з 1967-го р. - на стор. 204, 208-212 і 223; ввд з 1968-го р. - на стор. 213-216, 218, і 278; вд з 1969-го р. - на стор. 220; вд з 1971-го р. - на стор. 230; ввд з 1973-го р. - на стор. 235-237, 241; ввд з 1974-го р. - на стор. 243-245, 248, і 278; ввд з 1975-го р. - на стор. 278; вд з 1978-го р. - на стор. 263; ввд з 1979-го р. - на стор. 273; вд з 1981-го р. - на стор. 271; і ввд з 1983-го р. - на стор. 274.

На вищеперелічених стор. охоплюються, як і ввд ППУ, дати появи яких тотожні у цьому кт [ХІІІ] з датами в ккт [VII/IX/XII], так і ті ввд, що тут, у кт [ХІІІ], мають дати інші, ніж ці, що в ккт [VII/IX/XII]; останні обговорюються далі осібно.

Цей кт недоступні тільки одне нове, ніде раніше не охоплене вд, а заразом і останні вд ППУ. Це:

з 1983-го р.:

1 ср мір (АБН - 40-рч - 4 мір).

Ряд ввд, що були вже охоплені в раніших ккт, подаються тепер тут, у кт [ХІІІ], під зміненими датами (здебільша такими, як вони подавалися в ккт [V/VI/VIII/X]), а саме:

під 1956-им р. (а раніше під 1954-им): /ввд чч. 53 [мір і наліпковий бл], і 57 [мір і наліпковий бл]/;

під 1956-им р. (а раніше під 1955-им): /ввд чч. 60, і 61/;

під 1956-им р. (а раніше під 1957-им): /вд ч. 69/;

під 1958-им р. (а раніше під 1956-им): /ввд чч. 67, і 68/;

під 1958-им р. (а раніше під 1957-им): /вд ч. 74/;

під 1958-им р. (а раніше під 1959-им): /вд ч. 86/;

під 1961-им р. (а раніше під 1941-им): /ввд чч 1 [тільки 1 бл], і 3 [тільки 1 бл]/ з 1941-го р.;

під 1961-им р. (а раніше під 1962-им): /вд ч. 150/;

під 1963-им р. (а раніше під 1961-им): /вд ч. 171/;

під 1963-им р. (а раніше під 1962-им): /ввд чч. 151, 158, 164, 165 166, 167, і 199/;

під 1963-им р. (а раніше під 1964-им): /вд ч. 176/;

під 1963-им р. (а раніше під 1973-им): /вд ч. 177/;

під 1964-им р. (а раніше під 1963-им): /вд ч. 176/ Ітут перший з ббл,

поданих під ч. 200, на стор. 185);

під 1967-им р. (а раніше під 1974-им): /вд ч. 275/;

під 1971-им р. (а раніше під 1969-им): /вд ч. 348/;

під 1973-им р. (а раніше під 1971-им): /ввд чч. 379, і 399/;

під 1973-им р. (а раніше під 1972-им): /ввд чч. 406, і 413/; і

під 1974-им р. (а раніше під 1973-им): /вд ч. 419/;

У цьому кт [XIII] немає охоплених таких ввд (чч. яких і іхні дати появ-
ви подаються тут за ккт [VII/IX/XII]):

з 1949-го р.: вд ч. 4;

з 1953-го р.: вд ч. 39;

з 1954-го р.: вд ч. 51;

з 1958-го р.: вд ч. 83;

з 1959-го р.: вд ч. 94;

з 1961-го р.: вд ч. 147;

з 1963-го р.: ввд чч. 175, 178, і 180;

з 1964-го р.: ввд чч. 184, 187, 190, 199, і 203;

з 1965-го р.: ввд. чч. 207, 208, 213, і 215;

з 1966-го р.: ввд чч. 224, 226, 235, 236, 237, 238, і 239;

з 1967-го р.: ввд чч. 245, 247, 248, 249, 250, 259, 260, 264, 266, 268,
269, 270, 272, 273, і 274;

з 1968-го р.: ввд чч. 278, 279, 283, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292,
293, 295, 296, 297, 298, 302, 303, 304, 306, 307, 308, 309, 313, 314, 315,
316, 317, 318, 319, 320, 322, 323, і 324;

з 1969-го р.: ввд чч. 325, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 336,
337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 350, 351, 352, 353,
354, 355, 356, 357, і 358;

з 1970-го р.: ввд чч. 360, 361, 362, 363, 366, 367, 368, 369, 370, і 371;

з 1971-го р.: ввд чч. 373, 374, 375, 376, 377, 378, і 380, 381, 382, 383,
384, 385, 386, 387, 388, 389, і 390;

з 1972-го р.: ввд чч. 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 400, 401,
402, 403, 404, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, і 414;

з 1973-го р.: ввд чч. 415, 416, 417, 418, 420, 421, 422, 423, 424, 425,
426, 427, 428, 429, 430, 432, 433, 434, 435, і 436;

з 1974-го р.: ввд чч. 437 і = виправлене з неправильного 362, 442
367, 443 і 368, і 444 і 369;

з 1975-го р.: вд ч. 446;

з 1976-го р.: ввд чч. 447, і 448;

з 1977-го р.: вд ч. 449; і

з 1979-го р.: вд ч. 452.

До поодиноких ввд, охоплених у цьому кт, доцільно додати ще та-
кий коментар:

При /вд ч. 1/ для мр, з 1941-го р., подається, що це вд ОУН (стор.
27); при ббл цього вд, з 1961-го (а не 1941-го) р., реєструється тільки
1 бл (стор. 163). При /вд ч. 2/ для мр з 1941-го р., видавець не

поданий (стор. 28); при ббл цього вд, з 1961-го (а не 1941-го) р., реєструється тільки 1 бл (стор. 163), спільно з бл /вд ч. 140/, тут теж тільки один із цих блл.

При сср ммр /ввд чч. 3 і 5/ з 1949-го р. висота накладів ммр подається тут або заокруглено, або неточно (стор. 62-63), тоді коли раніше, в кт [V], вона подавалаця точно для обох ссрп.

Ббл у /вд ч. 11/ з 1951-го р. - незубковані (тобто "Б"); тут однак подається, що вони зубковані (тобто "А") - на стор. 70.

2 наліпкові ббл у /вд ч. 12/ з 1951-го р. названі тут "карнетики" (стор. 70).

Для ббл /ввд чч. 65/ з 1956-го р. подаються, всупереч системі, прийнятій у цьому кт, осібні чч. для зубкованих і осібні для незубкованих ббл (стор. 116).

При описі /вд ч. 93/ з 1959-го р. (на стор. 246) відсилач до рисунків, зілюстрованих у кт [VIII] (там на стор. 12 ілюстрацій), тобто текст "Р[исунок]. 102-106", відноситься до чч. ілюстрацій для ммр /ввд чч. 91 і 92/ з цього ж 1959-го р., а не до бл /вд ч. 93/, який тут ілюструється; крім того - для ммр /ввд чч. 91 і 92/ немає поданих чч. цих мрр.

Для ряду ббл подається тільки одне ч. бл, але в описі говориться здебільша про ці ббл в множині - так для /вд ч. 79/ з 1958-го р., /ввд чч. 129, 135, 137, 140/ - усі з 1961-го р., /ввд чч. 155-156-157, 161, 162 і 193/ - усі з 1962-го р., /вд ч. 176 разом з вд ч. 200/ з 1963-го й 1964-го рр. (тут на стор. 185; при цьому, однак, ілюструються 2 ббл: один з /вд ч. 176/, виданого в 1963-му р., але тут він під 1964-им р.; і другий з /вд ч. 200/, з 1964-го р., що має 2 ббл, чого тут не подано), і /ввд чч. 243, 254, і 255/ - усі з 1967-го р. Менше ч. ббл, ніж у інших ккт, подається для /вд ч. 133/ з 1961-го р. (тільки 2 ббл, на стор. 161).

Деякі ввд, управді, подані, але "заховано", будучи додані до інших ввд; такими є /вд ч. 285/ з 1968-го р., додане до /вд ч. 163/ з 1962-го р. (на стор. 184); /вд ч. 311/ з 1968-го р., додане до /вд ч. 168/ з 1962-го р. (на стор. 184); /вд ч. 321/ з 1968-го р., хоча ця дата в описі відсутня, додане до /вд ч. 81/ з 1958-го р.

Не мають своїх чч. такі ввд мрр чи ббл:

з 1959-го р. - /ввд чч. 91, і 92/;

з 1962-го р. - /вд ч. 162/, бл якого має тільки одне ч. [тут ч. 192], але в тексті згадуються 4 ббл, отже 3 з них є без чч.;

з 1964-го р. - /вд ч. 186/;

з 1968-го р. - / (на стор. 185; II-го ср, для якої кольори не подаються, тільки факт, що вони інші ніж у першій ср [тут мрр чч. 2272-2283]), і /вд ч. 282/ (на стор. 278; тут це вд мрр, але в кт [XII] це вд ббл);

з 1972-го р. - /вд ч. 413/ (тут воно з 1973-го р.);

з 1974-го р. - /вд ч. 438/ (на стор. 278; тут це вд мрр, але в кт [XII] це вд ббл);

з 1975-го р. - /вд ч. 445/ (тут на стор. 278), для якого, крім того, подається неправильна ілюстрація мр, бо це ілюстрація не мр з вд ППУ, а мр з вд АБН з цього ж р. (що його цей кт охоплює на стор. 257).

Декілька ввд, що в ккт [VII/IX/XII] подавалися як ббл, тут, у кт [XIII], реєструються як ммр; це /вд ч. 12/ з 1951-го р. (про яке говориться, що це "карнетики", але для них подаються чч. ммр [тут чч. 827 і 828 на стор. 70]), /ввд чч. 152, 153, і 169 (про яке говориться, що це "бльочки", але для них подаються чч. ммр [тут чч. 2146-2155 на стор. 171])/ з 1962-го р., і /вд ч. 261/ з 1967-го р.

Для ряду ввд виправляються, теж і тут, у кт [XIII], помилкові дані в ккт [VII/IX/XII] щодо скількості виданих ммр, а саме: наявність 36-ох ммр (а не 12-ох) у /вд ч. 191/ з 1964-го р.; 12-ох ммр (а не 6-ох) у /вд ч. 197/ з 1964-го р.; по 20 ммр (а не по 10) у /ввд чч. 406 і 413/ - оба з 1972-го р. (тут з 1973-го); 12-ох ммр (а не 6-ох) у /вд ч. 419/ з 1973-го р. (тут з 1974-го); 16-ох ммр (а не 8-ох) у /вд ч. 439 · [= виправлено з неправильного] ч. 364/ з 1974-го р.

Неправильно подана скількість ммр чи ббл у ряду ввд; вона повинна бути:

2 ббл (а не 4 ббл) у /вд ч. 74/ з 1957-го р. (тут додані, мабуть, пробні друки цих ббл);

по 2 ббл (а не по 1 бл) у /ввд чч. 129, 135, і 137/, і 3 ббл (а не 2 ббл) у /вд ч. 133/ - усі з 1961-го р.;

2 ббл (а не 1 бл) у /вд ч. 161/ з 1962-го р.;

10 ммр (а не 1 мр) у /вд ч. 173/ з 1963-го р.;

2 ббл (а не 1 бл) у /вд ч. 200/ з 1964-го р.;

по 2 ббл (а не по 1 бл) у /ввд чч. 243, 252, і 254/ - усі з 1967-го р.; і

8 ммр (а не 4 ммр) у /вд ч. 451/ з 1979-го р.

При ср ммр /вд ч. 185/ з 1964-го р. (тут ммр чч. 2272-2283) подається неправильна ілюстрація: ілюструється не одна мр з цієї ср (ммр якої мають номинал (25 [шагів]), а одна з ммр, що на /вд ч. 213, бл ч. 165/, з 1965-го р., які не мають номиналів.

Опис при /вд ч. 186/ з 1964-го р. (тут: на стор. 185; друга ср ммр до XVII-ої зимової Олімпіади, без чч.) поданий неточно, бо не подається, що рисунки цих ммр є на чорному тлі.

Помилки в нумеруванні:

на стор. 69, після ср ммр /вд ч. 8/ з 1951-го р. (тут ммр чч. 813-815) слідує (після /вд ч. 28, бл ч. 22/ з 1952-го р., марки якого, як при всіх ббл, не мають чч.) ср ммр /вд ч. 10/ з 1951-го р. (тут ммр чч. 819-826; пропущено, отже, для ммр чч. 816-818);

на стор. 152-153 мр ч. 1989 подана 2 рази: як остання мр у ср ммр /вд ч. 118/ (тут ср ммр чч. 1942-1989) і як перша мр у ср ммр /вд ч. 123/ (тут ср ммр чч. 1989-2000);

на стор. 189 переочено, що після ср ммр /вд ч. 197 [з укр. написами]/ з 1964-го р. (тут ср ммр чч. 2360-2365 [з укр. написами])

слідувала ще ср. мір /вд ч. 197 [з англ. написами] мір якого в ккт [IX/XII] не охоплені/ (тут ср. мір чч. 2366-2372), а що лише після неї ср. мір /вд ч. 214/ (тут ср. мір чч. 2366-2371), тобто при нумеруванні вд з 1965-го р. не завважено ср. мір, що тут під чч. 2366-2372!

[XIV] Залишається ще згадати й проілюструвати 2 ввд, неохоплені в жадному з ккт, що про них ішла мова вгорі. Це:

з 1968-го р.:

1 вд ббл (Leopolis semper Ucrainae fidelis - Вічна слава оборонцям Львова! - 10 ббл); і

з 1970-го р.:

1 вд ббл (УПА - 1950-1970 - "Pro Patria" - 1 бл).

